KR. 3,00 incl. moms

SKAKBLADET 10

66. ÅRGANG OKTOBER 1970

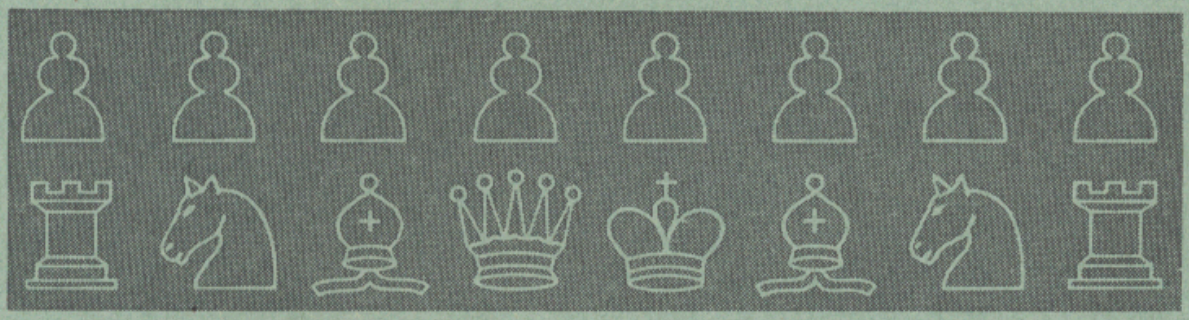

INDHOLD

Bjørn Brinck-Claussen: Omkampen om danmarksmesterskabet 223
Kampklubben har fået eget hus 225
F. K. Villumsen † 226
Skakolympiaden i Siegen 226
Bent Larsen: Åbne mesterskaber 227
Læseranalysen vedrørende SKAKBLADET 228
Mere om ratingsystemet 229
Ib Skovgård: 6. internationale juniorturnering i Schilde 230
Bent Larsen: Partier fra »Århundredets skakmatch« 231
Fischers hat-trick! 233
P. Keres: Giv agt – slutspil! 234
Maskinskak 235
Westerinen sikker vinder af Finlands-mesterskabet 1970 236

Nyheder 222 – Skoleskak 236 – Analysebrevkasse 237 – Glimt fra divisionsturneringen 238 – Korrespondanceparti 239 – Litteratur 240 – Problemskak 243 – Korrespondanceskak 244

PARTIER:
Brinck-Claussen, B. 223, 224 – Dataline 236 – Fischer 233, 234(3) – Gligoric 234 – Haley 236 – Jakobsen, O. 223 – Kavalek 227 – Ketola 236 – Kristensen, A. 238 – Larsen, B. 227 – Matulovic 233 – Munksgård, E. 238 – Najdorf 231, 232(2), 233, 238 – Nielsen, J. 239 – Nørby, P. H. 224 – Pomar 238 – Schweber 234 – Skovgård, I. 231 – Stean 231 – Suta 239 – Tal 231, 232(2), 233 – Tukmakov 234 – Westerinen 236

udgivet af
Dansk Skak Union

NYHEDER

Nye klubber

6. hovedkreds:
Åbyhøj Skakklub med 10/7 medlemmer. Klubben spiller torsdag i Åby Skole. Formand: Hans Albertsen, Tousparken 9, 8230 Åbyhøj. Tlf. (06) 15 77 12 (sekretæren) kan ben.
8. hovedkreds:
HS & M Skakklub, Helsingør med 7/1 medlemmer. Klubben spiller fredag i Skibsværftets kantine. Formand: Kurt Madsen, Hamlets Vænge 25 A, 1. sal, 3000 Helsingør. Tlf. (03) 21 14 00, lokal 75 (kl. 08,00–16.00).

Ændringer til klubfortegnelsen

2. *hovedkreds:* Ny formand for »1927«, Ringsted: Preben Clausen, Ægirsvej 7, Benløse, 4100 Ringsted. Tlf. (03) 61 32 97 kan ben.
3. *hovedkreds:* Hovedkredskasserer Kurt Plougs tlf. (09) 96 20 01 efter kl. 17,30.
4. *hovedkreds:* Skakalliancen »Als« har taget navneforandring til: Alssund. Formand E. Vognsen, Dybbølgade 2, 6400 Sønderborg. Tlf. (044) 2 28 80.
Augustenborg spiller på Slots Hotel tirsdag. Formand: Åge Pold, Louisegade 17, 6440 Augustenborg. Tlf. (044) 7 12 36.
Kruså spiller i Forsamlingshuset tirsdag. Formand: A. Schmidt, Søglimt 8, 6340 Kruså. Tlf. (046) 7 14 33.
Padborg spiller på »Pletten«, Industriområdet mandag. Formand: P. C. Hansen, Nygade 7, stuen, t. v., 6330 Padborg. Tlf. (046) 7 11 21.
Nordborg: Ny formand: Erik Jensen, Lærkevej 87, Langesø, 6430 Nordborg. Tlf. (044) 5 05 65.
Åbenrå: Ny formand: Willy Heldgård, Nygade 8, 6200 Åbenrå. Tlf. (046) 2 42 61.
5. *hovedkreds:* Ny formand for Grindsted: A. Møller Nielsen, Tingparken 81, 7200 Grindsted. Tlf. (05) 32 16 17.
8. *hovedkreds:* Hillerøds nye formand: Erik Hvalsøe, Fredskovhellet 34, 3400 Hillerød.

Divisionsturneringen

Turneringsheftet tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. 2,00 på gironr. 20801, Skakbladets ekspedition, Akademihaven, 4180 Sorø. Alle interesserede kan få tilsendt resultaterne (også enkeltmands-) mod indsendelse af 7 frankerede (30 øre) *tryksagskuverter* med mindstemål: 16x24 cm! Kuverterne sendes til: Turneringslederen Eigil Meedom, Vejringevej 19, 2730 Herlev.

Indbydelse til Ringsted-turneringen 1970

Skakklubben af 1927, Ringsted, indbyder herved til enkeltmandsturnering på Valdemarskolen i Ringsted søndag den 1. november 1970 kl. 9,00.

Turneringen er delt i mester-, 1., 2. og 3. klasse. Der spilles efter Monrads system med 5 runder.

Betænkningstiden er ½ time til hver spiller til hele partiet, i alt 1 times spilletid pr. runde.

Spilletid: Åbning af turneringen kl. 9,00, 1. runde 9,15–10,15, 2. runde 10,30–11,30, 3. runde 12,30–13,30, 4. runde 14,00–15,00, 5. runde 15,30–16,30. Afslutning og præmieuddeling kl. 17,00.

Turneringsindskud: 25,– kr. for mesterklassen, 20,– kr. for 1. klasse og 15,– kr. for 2. og 3. klasse.

Præmier: Minimum 75 % af turneringsindskuddet vil blive uddelt som kontante præmier. Desuden udsættes der en æresræmie til nr. 1 i hver klasse. Herudover er der en vandrepræmie til M.-klassen. Denne skal vindes 3 gange i træk eller 5 gange i alt, før den er vundet til ejendom.

Turneringsreglement vil blive fremsendt efter tilmelding.

Tilmeldinger samt indbetaling af turneringsindskud bedes så vidt muligt sendt klubvis til *Preben Clausen, Ægirsvej 7, Benløse, 4100 Ringsted, postgiro nr. 11 93 76.* Forespørgsler: Tlf. (03) 61 28 87. Sidste frist for tilmeldinger og indbetaling 26. oktober 1970.

Skakklubben af 1927, Ringsted.

Indbydelse til Vestvoldturneringen 1970

Vestvoldklubberne (en sammenslutning af skakklubberne Albertslund, Brøndbyerne, Brøndbyvester, Glostrup, Rødovre og Vanløse) indbyder alle medlemmer af Dansk Skak Union til at deltage i Vestvoldturneringen 1970. Turneringen er koordineret efter unionens regler.

Vestvoldturneringen 1970 spilles på Glostrup bibliotek, Kildevældets allé 5, Glostrup, på følgende datoer: 7/11, 8/11, 21/11, 22/11, 12/12 og 13/12. Alle klubber under 1., 2. og 8. hovedkreds vil modtage særlig indbydelse med alle oplysninger om tidspunkter for runder og hængepartier. Øvrige kan rekvirere udførligt hos turneringslederen.

Der indbydes til følgende klasser: eliteklasse med indskud kr. 35,00, mesterklasse kr. 35,00, 1. klasse kr. 25,00, 2. klasse kr. 20,00, 3. klasse kr. 20,00, jun. I kr. 15,00 og jun. II kr. 10,00.

Tilmelding vedlagt spillerkort skal være turneringslederen Eigil Meedom, Vejringevej 19, 2730 Herlev, i hænde senest mandag den 12. oktober. Turneringsindskuddet, helst klubvis, indbetales på postgiro *16 10 86, Vestvoldklubberne, Hans Kvist, Bjørnens kvarter 2 A, 2620* Albertslund. Tilmelding er første gældende, når indskuddet er betalt.

Vel mødt i Glostrup!

Vestvoldklubberne.

Fortsættes side 241.

SKAKBLADET

Oktober 1970 . Nr. 10 . 66. årgang . Redaktion: Hans Rasmussen
Medlemsblad for Dansk Skak Union

Omkampen om danmarksmesterskabet

Af Bjørn Brinck-Claussen

	1	2	3	4	Pts.
1. B. Brinck-Claussen, F. S.	—	½ 1	1 ½	1 ½	4½
2. F. Petersen, S. K.	½ 0	—	½ ½	½ 1	3
3. O. Jakobsen, St. S.	0 ½	½ ½	—	½ ½	2½
4. P. H. Nørby, S. K.	0 ½	½ 0	½ ½	—	2

I Skakforeningen Kampklubbens nye lokaler på Solitudevej i København fandt i begyndelsen af august omkampen sted mellem de fire spillere, som var endt på ligestilling på førstepladsen i påsken i Flensborg.

Kampklubbens ledelse fortjener ros for det ualmindelig vellykkede arrangement, alt klappede perfekt, og det var en nydelse at spille i klubbens lokaler.

Som det fremgår af turneringstabellen, lykkedes til mig ved denne lejlighed at hjemføre mit andet danmarksmesterskab. Det forløb endda dennegang sådan, at sejren var ganske sikker, idet jeg simpelthen vandt mine tre hvide partier og spillede de tre sorte remis, og idet jeg førte turneringen fra start til mål. Egentlig »heldig« var jeg kun i partiet mod Nørby i sidste runde, hvor jeg endda godt kunne have tilladt mig at tabe.

Finn Petersen, besatte en lille smule overraskende 2. pladsen. Det er et resultat, han godt kan være bekendt, da det er hans hidtil bedste ved et danmarksmesterskab.

Direkte forbløffende var det, at Ole Jakobsen havnede på 3. pladsen. Før omkampen startede, var han klar favorit, så turneringsforløbet har givetvis været en stor skuffelse for hans tilhængere. At en så farlig spiller som Ole slet ikke vandt noget parti, er ganske usædvanligt, og tyder på en formkrise.

Også Peter H. Nørby spillede under sin sædvanlige spillestyrke. I begge sine tabspartier slap han dårligt fra åbningen, en partifase som er hans svage side. I øvrigt er han under kraftig mistanke om ikke at have forberedt sig før turneringen. Men i øvrigt blev han jo ikke på nogen måde udspillet her: kun 1 point under 50 %.

Spillets kvalitet var egentlig ikke særlig fremragende i denne omkamp, og remisprocenten var temmelig høj. Begge dele kan skyldes, at en så vigtig begivenhed som en omkamp om mesterskabet udsætter deltagerne for et stort nervepres.

4874 Grünfeld-indisk

Hvid: *Bjørn Brinck-Claussen.*
Sort: *Ole Jakobsen.*
1. runde, 4/8 1970.

1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, d5 4. Sf3, Lg7 5. Db3, dxc4 6. Dxc4, 0–0 7. e4, Sa6.

At Ole anvendte denne variant, burde ikke være kommet som nogen overraskelse for mig. Han har jo selv i SKAKBLADET 1969, s. 148, røbet, at han har analyseret på stillingen efter 8. Da4, c5 9. d5, Db6 og fundet den fordelagtig for sort. Men så skarpt havde jeg nu ikke tænkt mig at anlægge dette parti.

8. Le2, c5 9. d5, e6 10. 0–0, exd5 11. exd5, Lf5 12. Lg5, h6 13. Lxf6.

Vistnok en nyhed i denne stilling. Til fuldstændig lige spil fører 13. Lf4, Te8 14. Tad1, Se4 15. Ld3, Sd6 16. Lxd6, Lxd3 17. Txd3,

Bjørn Brinck-Claussen.
Billedet her og billederne på næste side er alle fra danmarksturneringen i Flensborg.

Finn Petersen

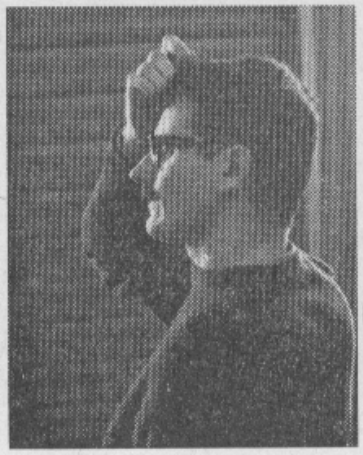

Ole Jakobsen

Peter H. Nørby

Dxd6. Hvid får heller ikke noget ud af 13. Lh4, g5 eller Db6.

13. —, Dxf6 14. Tad1, Tad8.

Bedre er sikkert 14. —, Tfd8. Sort har ikke noget at hente i e-linjen, og hans største hovedpine burde være den deplacerede springer på a6. At anbringe et tårn i d-linjen for at blokere den hvide fribonde, det andet i c-linjen for at dække og understøtte c-bonden for endelig at føre Sa6 tilbage i spillet, det må være en acceptabel plan, som sikkert giver sort lige spil.

15. Ld3, Tfe8 16. Lxf5, Dxf5 17. Td2, g5.

En forfejlet plan. 17. —, Dc8 burde måske forsøges. Stillingen efter 18. Sb5 ser dog gunstig ud for hvid. En anden mulighed bestod i 17. —, Lxc3 18. bxc3, Te4 19. Db3, c4 20. Dxb7, Sc5 21. Dc7, Tc8 22. Dxa7. Den virker ikke overbevisende, men har dog den fordel at være kompliceret.

18. Tfd1, g4 19. Sh4, Dg5 20. g3, Ld4.

Andre træk er næppe bedre. Får sort nu ro til at konsolidere sig, kommer han til at stå udmærket, derfor:

21. Txd4!, cxd4 22. Dxd4, De5.

Den anden mulighed: 22. —, Dg7 23. Dx a7 giver også hvid fine gevinstchancer. Kvalitetsofret var positionelt og krævede næsten ingen beregning. To bønder og kongeangreb er rigelig kompensation, hvid står til gevinst.

23. Dxg4†, Kh7 24. Df3!, Td7 25. Sf5, Sc5 26. b4!, Sa6.

Sorts forsøg på at føre sin deplacerede springer i spil strander: 26. —, Se4 27. Sxe4, Dx e4 28. Dh5, Te6 29. dxe6, Txd1† 30. Dx d1, Dxf5 31. Dd7.

27. Td4, Tg8 28. Dd3!, Tc7 29. Se2, Kh8 30. d6, Td7 31. Sxh6, Te8 32. Sf5?.

Ole påviste umiddelbart efter partiet, at 32. Th4, Dxe2 33. Sg4† fører til øjeblikkelig mat.

32. —, Te6 33. Th4†, Kg8 34. Dc2, Dxe2.

En overseelse i kraftig tidnød. Men på 34. —, Td8 vinder 35. Sed4 nemt.

35. Se7†, T6xe7 36. Dh7†, opgivet.

4875 Ortodox dronninggambit

Hvid: *Bjørn Brinck-Claussen.*
Sort: *Peter H. Nørby.*

3. runde, 8/8 1970.

1. d4, d5 2. c4, c6 3. Sc3, Sf6 4. Sf3, e6 5. Lg5, Le7.

Modtagelse af Meranergambitten indgår vist ikke i Nørbys åbningsrepertoire.

6. e3, 0–0 7. Dc2, Sbd7 8. Td1, dxc4.

Nørby plejer at spille Da5 eller a6, hvilket begge dele er bedre end teksttrækket.

9. Lxc4, Sd5 10. Lxe7, Dxe7 11. Se4, S5f6 12. Sg3, c5 13. 0–0, cxd4 14. Txd4, Sb6.

14. —, b6 er spilleligt. Hvids bedste forsøg består så nok i 15. Lb5 med en lille fordel. F. eks. 15. Lb5, Sc5 16. b4, La6 17. De2, Lxb5 18. Dxb5, Scd7 19. Tfd1. Teksttrækket er betydeligt skarpere, idet det tvinger hvid til at spille på kongeangreb.

15. Lb3, e5 16. Th4, g6 17. Sg5, Sfd5?!

Slår tilsyneladende det hvide angreb tilbage med efterfølgende deplacering af de hvide brikker.

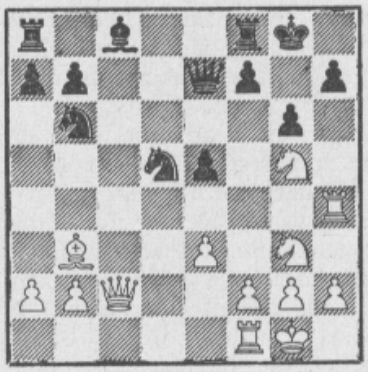

18. f4!.

Men dette overraskende offer gør det muligt

for hvid at fortesætte sit angreb. Sort kan ikke modtage det: 18. —, Sxe3 19. De4, Sxf1 20. Txh7, Df6 21. Sh5.

18. —, exf4 19. exf4, Le6 20. Txh7, Tac8.

I virkeligheden et forsoningsoffer. Selvom det giver hvid lejlighed til at afvikle til et vundet slutspil, har sort ikke bedre. F. eks. 20. —, Tad8 21. S3e4, Sf6 22. Lxe6. Uha! Eller 20. —, Df6 21. Df2, Lf5 22. Sxf5, Dxf5 23. Dd4 med gevinststilling.

21. Dxg6†!, fxg6 22. Txe7, Sxe7 23. Sxe6, Sc4 24. Sxf8, Kxf8 25. f5?.

Besværliggør gevinsten helt unødvendigt. 25. Lxc4, Txc4 26. f5 vinder naturligvis nemt.

25. —, Se3 26. f6, Sxf1 27. fxe7†, Kxe7 28. Sxf1, Tc1.

Nu vinder hvid kun på et hængende hår.

29. Kf2, Tb1 30. Sd2, Txb2 31. Ke3?, a5?.

31. —, b5 32. Kd3, b4 holder remis! Derfor skulle hvid have spillet 31. Ke2!.

32. a4, b5 33. axb5, g5 34. Kd3, a4 35. Kc3, opgivet.

Kampklubben har fået eget hus

Interview med Kampklubbens formand.

Omkampen om danmarksmesterskabet blev, som det fremgår af foranstående referat, spillet i Kampklubbens nye hus, Solitudevej 5A i København.

Det vil sikkert interessere mange af SKAKBLADETs læsere at høre nærmere om, hvordan det har været muligt for en skakklub med ca. 70 medlemmer at købe en ejendom til over ½ million kroner. Vi har derfor besøgt Kampklubben og bedt formanden, Ole Illum Truelsen fortælle om huskøbet ved at besvare de følgende spørgsmål:

– Hvordan kom I på den tanke at købe ejendommen på Solitudevej? Havde I vanskeligheder med at leje passende klublokaler?

– Det var både et plads- og lydproblem. Vi blev frataget to rum, og måtte alle være i ét lokale, både turneringsspillere og hyggespillere. Endvidere var det i et udpræget kontorkvarter; de få beboere var især pensionerede embedsmænd. Vi har ikke én junior, men det skulle komme nu.

Vi kunne vel have lejet os ind et andet sted, men vi havde ikke glemt, at vi havde vort eget lokale i 45 år i Industriforeningen, hvor spil og tavler altid var fremme.

– Hvordan har I skabt den økonomiske basis for huskøbet, hvor stor var udbetalingen, og hvordan vil I klare driftsomkostningerne?

– Vi startede for 3 år siden en husfond; ca. 20 af medlemmerne har hver måned indbetalt fra 10 til 100 kr., medens andre har skænket større éngangsbeløb. Udbetalingen var 60.000 kroner.

Vi har ikke kun købt klubhuset, men også hovedejendommen med 29 lejligheder. Huslejen herfra samt indtægt ved udleje af klubhuset på dage, hvor vi ikke selv benytter det (se annoncen i nr. 9 af SKAKBLADET!) skulle dække vore udgifter. Vi lejer også ud til møder og fester, max. 50 deltagere.

– Nu har vi hørt om huskøbet. Hvad får så medlemmerne af fordele til gengæld for den betydelige økonomiske indsats? Kan man nu spille skak døgnet rundt i Kampklubben, og er der kun adgang for medlemmer?

– Hvis man udover kontingentet køber en nøgle (p. t. 7 kr. om måneden) kan man for så vidt overnatte. Hvis man ikke har nøgle, kan man komme tirsdag og torsdag aften. Man skal være medlem i alle tilfælde. Det kræver unionens love jo. Forresten har bidragydere ikke flere rettigheder end de andre medlemmer.

Den største fordel er, at vi kan indrette rummene som vi vil med fotografier, tavler og tabeller, som ikke skal fjernes efter hver klubaften.

– Nu ved jeg, Kampklubben bliver 50 år i 1971; har I nogle planer i den anledning?

– Udover en fest for medlemmer og indbudte vil der blive arrangeret en jubilæumsturnering omkring dagen: d. 20. maj. Men detaljer foreligger endnu ikke. Vi må lige sunde os oven på første del af ombygningen og omkampen. Men vi vil dog ikke konkurrere med Århus!

– Til slut: Vil du anbefale andre klubber at købe eget hus, og kan du eventuelt give dem et godt råd med på vejen?

– Av, den var værre. Vi har netop underskrevet de sidste papirer, så mon ikke det er for tidligt at komme med anbefalinger. Et godt råd: begynd at spare op nu!

DANSK SKAK UNIONS EMBLEM I SØLV

med nål, knap eller brochenål tilsendes portofrit mod indbetaling af kr. *10,00* på giro 2 08 01 eller ved indsendelse af frimærker.

Skakbladets ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø

F. K. Villumsen

7.7.1896 - 1.9.1970

F. K. Villumsen

Atter har Dansk Skak Union mistet en af sine æresmedlemmer. Knap 2 år efter at unionens kasserer gennem 20 år, A. Buusmann, døde, kom meddelelsen om, at unionens formand gennem 13 år, F. K. Villumsen, var død. Disse 2 mænd ledede unionen sammen fra 1941 til 1954 i et samarbejde, som de begge har fortalt mig, at de var meget glade for. Og det var en god tid for Dansk Skak Union.

F. K. Villumsen blev valgt til formand i 1941, og den første tid var præget af de mange vanskeligheder, som krigen betød for skakspillets naturlige udfoldelse, såvel nationalt som internationalt. Men det var også i denne tid, at den store medlemstilgang i unionen kom.

Efter krigen, da det internationale samarbejde skulle genopbygges, sørgede Villumsen for, at Danmark var aktivt med i samarbejdet, og han arrangerede bl. a. F.I.D.E.s kongres i 1950 i København (Bellevue) og junior-VM i 1953 også i København. I 1952 blev han udnævnt til international dommer ved F.I.D.E.s kongres i Stockholm.

Mit eget kendskab til F. K. Villumsen stammer især fra de senere år. Han var formand i de første 5 år af min medlemstid, og jeg husker svagt nogle delegeretmøder fra denne tid, hvor Villumsen ved sin måde at aflægge sin beretning og forsvare sine standpunkter indgød mig respekt.

Senere var vi til mange møder sammen i KSU's repræsentantskab, hvor han repræsenterede Københavns Skakforening som formand fra 1953–1959. Altid var han velforberedt, og han var saglig i sin argumentation og sin stillingtagen. Ved KSU's delegeretmøder var han ofte deltager, og også her havde hans ord stor vægt. Et par gange var han dirigent.

Fra 1959 deltog han ikke mere i organisatorisk arbejde, men han var altid rede, når unionen havde brug for hans titel som international dommer, sidst ved trelandskampen mellem Vesttyskland, Irland og Danmark på Københavns rådhus i 1967.

F. K. Villumsen var en ret god skakspiller, så langt jeg kan huske tilbage, spillede han i 1. klasse.

Med F. K. Villumsen har DSU mistet en af sine største personligheder, men hans navn vil forblive uudsletteligt i den danske skakhistorie.

Æret være hans minde.

Ole Scholler Larsen.

Skakolympiaden i Siegen - Danmark i B-finalen

Ved den 19. skakolympiade i den vesttyske by Siegen deltog 60 nationer, som til forturneringen blev placeret i 6 forgrupper med 10 hold i hver gruppe. Kun nr. 1 og 2 i hver gruppe gik videre til finalegruppe A. Danmark spillede i gr. 4, men trods en ihærdig indsats i de sidste runder, hvor vi bl. a. i næstsidste runde vandt over den senere gruppevinder, Rumænien, lykkedes det kun vort hold at blive nr. 3.

Slutstillingen i gr. 4 blev: 1. Rumænien 26½, 2. Ungarn 26, 3. Danmark 25½, 4. Sverige 22, 5. Philippinerne 21½, 6. Italien 21½, 7. Irland 19, 8. Libanon 8, 9. Marokko 7½, 10. Guernsey 2½.

Finalegruppe A fik følgende deltagere: Sovjetunionen, Spanien, Jugoslavien, Canada, Østtyskland, USA, Argentina, Tjekkoslovakiet, Vesttyskland og Bulgarien.

I finalegruppe B, hvor der blev spillet om placeringerne nr. 13–24, deltog foruden Danmark: Polen, Australien, Indonesien, Mongoliet, Holland, Finland, Sverige, Israel, Cuba, Østrig og Colombia.

Udførligt referat af Bent Larsen følger i næste nr.

ÅBEN LYNSKAKTURNERING

Hver fredag kl. 19,30 i de udvidede lokaler i Capablanca-klubben, Åboulevarden 72, København. Indskud kr. 10,00. 80 % af indskuddene går til præmier!

Åbne mesterskaber

Af Bent Larsen

Ligesom i 1968 lykkedes det mig at vinde både US Open og Canadian Open. Jeg betragter disse schweizersystem-turneringer med deltagere af vidt forskellig styrke som en behagelig afveksling, man kan tillade sig at spille lidt lettere og friskere end i en mesterturnering. Altså sagde jeg ja til den nordamerikanske invitation, selv om jeg havde afslået flere andre indbydelser, bl. a. til Buenos Aires-turneringen.

Det åbne canadiske mesterskab samlede kun 56 deltagere, St. John's, Newfoundland, er temmelig langt væk for de fleste canadiere. (I første runde spillede jeg mod den eneste deltager fra British Columbia, han var længere væk fra Vancouver end jeg fra København!) Favoritter var de tre deltagende stormestre, og efter at Benko havde tabt en gevinststilling på tidsoverskridelse – mod Fuster, som selv har mistet utallige points p. gr. a. faldvingen! – blev det et væddeløb mellem Browne og mig. Ikke noget med at spilde for mange halve points, hellere ofre en bonde end give remis ... Vort indbyrdes parti blev remis, jeg var så »heldig« at vinde alle de andre, Browne måtte nøjes med remis mod Benko og Day. Men den unge australier spillede absolut en god turnering. Jeg sluttede altså med 9½ p. af 10, Browne nr. 2 med 8½, Amos nr. 3 med 7. På 6½ kom Benko sammen med seks andre, bl. a. Fuster og Day.

Benko og Browne deltog også i US Open i Boston, desuden Kavalek og Robert Byrne – og 300 andre! I løbet af 12 runder skulle man søge at få en rimelig afgørelse med hensyn til de øverste placeringer, længere nede er der i allerhøjeste grad noget, der hedder held og uheld i den slags turneringer, det ved alle. Kavalek startede med 6 sejre og syntes i fin form, han havde jo rehabiliteret sig efter matchnederlaget mod mig med en flot sejr i turneringen i Caracas. Men så vandt jeg over ham i 7. runde, og i sidste runde blev han slået af Benko og dermed forvist fra toppen.

I denne turnering spillede Browne ikke nær så godt som i Canada, den ene gang efter den anden fik han en dårlig stilling og skulle gøre en snes træk på to minutter! Men nogle af hans modstandere blev gjort nervøse af hans tidnød. I næstsidste runde havde han til gengæld en gunstig stilling mod mig, men tidnøden var den sædvanlige, og så blev han snydt. Også i et par andre partier stod jeg lidt tvivlsomt, så jeg var muligvis også en smule heldig, men det er man, når man holder hovedet koldt i den slags turneringer. Jeg spillede remis mod Byrne, Benko og Blumenfeld. Den sidstnævnte kender læserne ikke, for det er jo ikke ham med gambitten. Han var en overgang turneringens helt, spillede remis mod tre stormestre. Men derefter gav han sig til at tabe til nogle af de mindre kanoner.

Byrne og Benko gik også ubesejrede igennem, og slutresultatet blev: Larsen 10½, Benko 10, Byrne 9½. Browne og tre andre fik 9, Kavalek havnede i en »storfamilie« på 8½.

På en måde blev følgende afgørende for kampen i toppen. Vi er i 7. runde, kun Kavalek har 6 points, jeg har 5½:

4876 Siciliansk

Hvid: *Kavalek.* Sort: *Larsen.*

1. e4, c5 2. Sf3, e6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sc6 5. Sc3, d6 6. Le2, Sf6 7. Le3, Le7 8. 0–0, Ld7 9. f4, a6.

Efter mit Mallorca-parti mod Unzicker – se marts-nummeret – kan jeg regne med, at de fleste stormestre har en eller anden forstærkning på lager, altså forsøger jeg nu en anden trækfølge. Altsammen for at undgå varianten 8. —, 0–0 9. f4, Ld7 10. Sb3, a6 11. Lf3 (fulgt af g4), der har givet gode resultater for hvid, men vel ikke er direkte uspillelig for sort. Jeg anser egentlig ikke 8. —, Ld7 for en forstærkning, men kunne altså ikke finde på noget bedre, hvilket var særlig beklageligt, fordi Kavalek og jeg allerede havde denne stilling i vort sidste matchparti. Der fulgte 10. De1, b5 11. a3, 0–0 12. Kh1, Db8! (vistnok en ny idé i den slags stillinger) 13. Dg3, b4 14. axb4, Dxb4, sort har initiativet. Men nu er Kavalek blevet klogere:

10. a4!, Dc7?! 11. Sb3, b6 12. g4.

Godt var også 12. Lf3.

12. —, d5 13. e5(?).

Efter 13. exd5, Sxd5 14. Sxd5, exd5 15. Dxd5, 0–0 får sort visse chancer for bonden. Ingen kan sige, om det er nok, men Kavalek har jo et halvt points forspring og anser i denne situation en vis forsigtighed for god taktik. Men efter teksttrækket har han efter min opfattelse ingen fordel. 13. exd5 må være rigtigt, og vil hvid spille forsigtigt, er 15. c3 (i st. f. Dxd5) fortræffeligt.

13. —, Se4 14. Sxe4, dxe4 15. c3, Sa5 16. Sxa5, bxa5 17. Dd4, Lc6 18. b4, 0–0!?.

18. —, axb4 19. cxb4, 0–0 fører til lige spil, men sort foretrækker at skærpe kampen, hvilket her er både god turneringstaktik og god psykologi. Hvid har sandsynligvis haft på fornemmelsen, at stillingen omkring 11. træk var gunstig for ham, måske opdager han for sent, at fordelen er fordampet. Faktisk er hvids næste træk tvivlsomt, men det var der ikke ret mange i lokalet, der forstod. Alle har respekt for forbundne fribønder, men her kniber det med at

få dem »forbundet« rigtigt. Og hvids kongestilling er temmelig luftig ...

19. b5?!, Lb7 20. Tfd1, axb5 21. axb5, a4!.

Afbytning af denne bonde mod c-bonden fører til en stilling, hvor den hvide b-bonde er temmelig ufarlig. Den sorte løber får det gode felt d5, og resten af partiet bliver et spørgsmål om hvids muligheder for at forsvare sin kongestilling.

22. c4, Tfd8 23. Db6, Txd1† 24. Lxd1.

24. Txd1, Dxb6 25. Lxb6, a3 er gunstig for sort.

24. —, Dd7 25. c5??.

En grov fejl, men sort står allerede i overkanten. Mod 25. Lc2 er 25. —, a3 stærkt, f. eks. 26. Dd4, Dxd4 27. Lxd4, Tc8! 28. Lb3, Td8. Når modstanderen spiller det træk, man helt bestemt havde set, han ikke kunne spille, får man et chok. Hvad har man oversét? Varianterne kontrolleres og kontrolleres, i dette tilfælde er de ganske enkle – og vandtætte! Chokket fortager sig, og man kan fortælle sig selv, at man har gevinststilling og bare skal spille omhyggeligt for at få modstanderen ned med nakken.

25. —, Ld8 26. Dd6, Dxb5 27. Txa4, La6.

Pludselig har sort direkte kongeangreb. At give kvalitet er håbløst for hvid.

28. h3, Lh4 29. Dd2, Td8 30. Td4, Tx d4 31. Lxd4.

Eller 31. Dxd4, Df1† 32. Kh2, De1 33. Dxe4, g6 34. Df3, Lb7 med let gevinst.

31. —, Df1† 32. Kh2.

32. —, e3! 33. Lxe3, Lb7 34. Lg1, h6.

Godt var også 34. —, g6 med hensigten Kg7

35. g5, g6.

En chance som 35. —, hxg5? 36. Dd8†, Kh7 37. Lc2†, g6 38. Lxg6† skal hvid selvfølgelig ikke have.

Hvid kunne opgive her, resten er tidnød og fortvivlelse. Men der kommer en pæn mat til slut.

36. Lh5, Kh7 37. Lxg6†, Kxg6 38. c6, Df3 39. Lf2, Lxc6 40. f5†, Kh5 41. Lxh4, Dh1† 42. Kg3, Dg1† 43. Kf4, hxg5† 44. Lxg5, Dxg5 mat!.

Læseranalysen vedrørende SKAKBLADET

I februar udsendtes spørgeskemaet: »Er SKAKBLADET godt nok?« til alle skakklubber samt til SKAKBLADETs abonnenter i ind- og udland. Det tog nogen tid at få besvarelserne hjem, idet klubkampe m. v. greb forstyrrende ind i klublivet i foråret. Og der kommer stadig besvarelser tilbage (den hidtil sidste kom fra en klub der sendte 8 besvarelser for et par dage siden 9/9-70).

Blandt de besvarelser, der blev returneret inden fristen udløb, blev der trukket lod om 5 præmier à kr. 100,00, og vinderne blev:

Bjarne Nielsen, Herluf Trollesgade 2, 9000 Ålborg.
Leif G. Schmidt, Rådmand Billesvej 25, 2610 Rødovre.
Verner Flyvholm, Grønnedal 42, 7600 Struer.
Leif Kristensen, Birkevænget 13, 6920 Videbæk.
Herluf Svart, Østergade 11, 6500 Vojens.

Vinderne får tilsendt 100,00 kr. fra Skakbladets ekspedition.

Resultatet af undersøgelsen er blevet et fyldigt statistisk materiale, som man kan få tilsendt vederlagsfrit ved henvendelse til H. Grau-Hansen, Lundevej 9, 8800 Viborg (tlf. (06) 62 02 83).

En kort gennemgang af besvarelserne.

Der er returneret ialt 2228 skemaer svarende til 27,2 % af bladets abonnenter.

A: Hvor tit læser De SKAKBLADET?
Næsten alle svarer: Hver gang. Man må derfor ved vurderingen tage hensyn til, at det er de ivrigste læsere, der giver sig til kende. Meget få af de skakspillere der »smider bladet i papirkurven« har svaret. En del svarer, at de ikke læser bladets hver gang og angiver som grund: »har ikke tid«.

B: Partistoffet.
Et lille flertal ønsker flere partier, og der er overvejende flertal for, at der bringes partier af stærke spillere.
Noterne findes tilfredstillende. Der ønskes enkelte partier med udførlige noter for begyndere, ligesom der ønskes flere slutspil. Derimod ønsker man ikke flere korrespondancepartier.

C: Nyhederne.
3/4 af besvarerne ønsker mere nyhedsstof, især turneringsreferater fra såvel danske (koordinerede) turneringer som fra udenlandske turneringer. Referater fra korrespondanceturneringer samt organisatoriske nyheder har ikke så stor interesse.

D. Teoristoffet.
Et meget stort flertal (82 %) ønsker mere teoristof. Og der er størst interesse for åb-

ningsteoretiske artikler samt artikler om slutspil. Mange nævner: »Systematisk åbningsgennemgang«.

E: Opgaveafdelingen.
Undersøgelsens overraskelse!
Halvdelen af besvarerne løser skakopgaver og er tilfredse med opgaverne. Kun 35 besvarere (den hårde kærne!?!) finder, at opgaverne er for lette. Mange har set sig gale på selvmat, natryttere og græshopper, der benævnes som uskakligt.

F: Nye opgaver for SKAKBLADET.
Et utal af forslag og gode ideer til glæde for redaktøren. Forslag der nævnes af mange er: læserbrevsafdeling, teoribrevkasse, causerende stof, mere skole- og juniorskak, historisk stof, biografisk stof og »klubfiduser«.

G: Øvrigt.
Bent Larsens artikler roses af mange og må betragtes som meget populære. 20-spørgsmål ønskes genindført. Endvidere gives der mange anvisninger på, hvordan bladet kan gøres mere interessant, tillokkende og læseværdigt. Der er forslag om papir, format, tryk, distribution m. m. Alle forslag er medtaget i ovennævnte rapport, der kan rekvireres.

Alt i alt er besvarelserne særdeles positive og præget af tilfredshed med bladet samt ønske om at medvirke til at gøre det endnu bedre. For såvel hovedbestyrelsen som redaktøren er undersøgelsesmaterialet et værdifuldt bidrag ved tilrettelæggelsen af bladets linje i fremtiden. Takken til alle, der har medvirket kommer forhåbentlig til at ligge i en forbedring af bladet. *H. Grau-Hansen.*

– Jeg tror, der er noget, De har misforstået ved dette skakkursus, frk. Jensen!

Mere om ratingsystemet

Svar til Hamann

I sin artikel i nr. 4 om ratingsystemet gør Hamann sig skyldig i et par fejltagelser, som jeg bliver nødt til at påtale.

Hamann er af den opfattelse, at jeg går til angreb på anerkendte rent matematiske discipliner som statistik og sandsynlighedsberegning og de dermed forbundne matematiske formler, og det føler han sig en smule fornærmet over på fagets vegne.

Nu er jeg imidlertid også matematisk student, og jeg drømmer ikke om at svinge mig op på min Rosinante for at gå til angreb på den slags vejrmøller. Tværtimod nærer jeg en naturlig respekt for de ovennævnte discipliner, når de bliver brugt til det, de er bestemt for, nemlig et stort antal tilfælde.

Men når Elo-systemet tildeler en ikke-ratet spiller et ratingtal på grundlag af 5 partier i en match eller turnering, så må Hamann finde sig i, at der lyder en hul latter i kulisserne. Endvidere mener Hamann, at man undersøger, om et ratingsystem er godt, ved at undersøge, om det er i stand til at forudsige resultatet af en turnering. Igen forkert og uvidenskabeligt! Det er ikke resultatet i en turnering, men i et stort antal turneringer, der skal undersøges.

Og hvordan ligger det så med Elo-systemets evner som spåmand? Jeg kan kun huske 4 tilfælde, hvor vort »ratingsystem« er blevet kritiseret. Det drejer sig om herreolympiadeholdet, dameolympiadeholdet, forrige nordiske turnering samt for et år siden stillingen i den øverste ende af styrkelisten. I alle disse tilfælde fik vort system overbevisende ret i sin forudsigelse, hvorimod Elosystemet ville have dummet sig i 3 af 4 tilfælde.

Elo-systemet har imidlertid også andre alvorlige skavanker, fordi det er et konservativt system, f. eks. kan en ældre, ikke aktiv international mester holde yngre og stærkere spillere

nede uforholdsmæssigt længe på grund af sit gamle ratingtal. Eller hvad mener man om Bobby Fischer, der ikke har deltaget i turneringer i to år, og dog har et bedre ratingtal end Bent Larsen, der i de sidste to år har vundet talløse turneringer?

Som medlem af reglementsudvalget føler man sig en smule fornærmet over, at Hamann ikke er klar over vort eget systems gode sider. Det er ikke konservativt, men fremskridtsvenligt og gør meget for de unge og kommende spillere. Eksempler:

Der lægges mest vægt på sidste års resultat.

Hvis et resultat er tre år gammelt reduceres det.

Resultater, der er over tre år gamle, tæller ikke.

Ved ligestilling foretrækkes debutanter.

Osv., osv.

Nu må det naturligvis tilgodeses Hamann, at han ikke ønsker at indføre Elo-systemet i Danmark, nej, han vil bruge det til koefficientberegningen og så i øvrigt beholde vort system. Hagen ved denne løsning er dog, at det må anses for at være en tvivlsom affære at pålægge spilleudvalget et så stort ekstraarbejde, når resultatet må skønnes at blive væsentligt mere usikkert.

– – –

Denne artikel er skrevet for et halvt år siden, men er blevet tilbageholdt af redaktøren, indtil Hamann var blevet færdig med oversættelsen af Elo-systemet! Der kunne sandelig være grund til at komme med yderligere bemærkninger, men heldigvis sparer Hamann mig for det ved at offentliggøre nogle udenlandske og danske spilleres ratingtal, der klart viser systemets uanvendelighed. 1) Bent Larsen er placeret som nr. 6 på verdensranglisten. 2) Systemets evne som spåmand! Efter ratingstallet skulle Jens Enevoldsen være blevet nr. 2 i Flensborg.

Der er mange flere urimeligheder, man kan roligt fastslå, at ratingsystemet er et stokkonservativt system, der begunstiger gamle – til tider ældgamle – resultater, hvorimod det system, vi arbejder efter herhjemme, er et smidigt system, der begunstiger unge talenters udvikling. *Th. Haahr.*

Har prof. Elo kikket i faciten?

Jeg har med stor interesse lest artiklene om prof. Elos ratingsystem i SKAKBLADET og vil i det vesentlige erklære meg enig i oversetterens avsluttende bemerkninger.

I den siste artikkel, hvor prof. Elo har testet systemet på historiske matcher, mistenker jeg imidlertid forfatteren for å ha benyttet ratingtallet *etter* de aktuelle matcher til beregning av »expected score«, og at han dermed har tatt med resultatet av matchen i beregningen.

Min mistanke skyldes følgende matcher:

1. Aljechin–Capablanca 1928. Prof. Elo gir her Aljechin et ratingoverskudd på 20 pt. Aljechin hadde forut for denne match aldri kommet foran Capablanca i turnering, og aldri slått ham individuelt. Den siste store turnering før matchen med deltagelse av begge, New York 1927, ble vunnet av Capablanca klart foran Aljechin. Selv om Aljechin hadde flere gode turneringsresultater, virker det usannsynlig at han forut for matchen skulle ha en høyere rating enn Capablanca. Capablanca var da også stor favoritt, og resultatet ble en sensasjon i sjakk-verden.

2. Matchene Botvinnik–Tal 1960–61. Prof. Elo gir ved første match Tal et rating-forsprang på 50 pt., i og for seg overraskende, men la oss godta det. Tal vinner så matchen med 12½–8½, og etter Elo-systemet skulle han da øke sin rating ytterligere i forhold til Botvinnik. Intet turneringsresultat det følgende år burde gi grunnlag for vesentlige forandringer i rating for noen av spillerne. Ikke desto mindre gir prof. Elo ved revanchematchen *Botvinnik* et rating-overvekt på 60 pt! Dette kan overhodet ikke forklares på annen måte enn at resultatet av matchen er medregnet, ja tillagt avgjørende betydning, ved ratingen.

Under disse forhold, er overensstemmelsen mellom »expected score« og »actual score« ikke så imponerende.

Magne Følling,
Bergen, Norge.

---

6. internationale juniorturnering i Schilde 17.-25. juli 1970

Af Ib Skovgård

Slutstillingen: 1. Burkhard Hemmert, Vesttyskland 7, 2. Archak Petrosjan, Sovjet 6½, 3. Chris Baljon, Holland 6½, 4. Michael Stean, England 5½, 5. Aldo Haik, Frankrig 5, 6. Ib Skovgård, Danmark 4½, 7. Lazlo Hazai, Ungarn 4½, 8. Peter de Jonghe, Belgien 4½, 9. Dusko Radulovic, Jugoslavien 4½, 10. Herbert Scheichel, Østrig 4, 11. Jan Meiklejohn, Skotland 3½, 12. Stephen Meyler, Irland 2½, 13. Jean-Paul Schumacher, Luxembourg 2½, 14. Urs Keller, Schweiz 2.

Takket være et par meget energiske ledere, først og fremmest Hendrik Baelen, var det igen i år lykkedes at samle 14 spillere under 18 år til en 9 runders schweizerturnering. Arrangementet var glimrende både hvad angik indkvarteringen hos nogle gæstfri familier i Schilde, og afviklingen af selve turneringen.

Sovjet havde sendt eksverdensmesteren Tigran Petrosjans brorsøn Archak, der havde den internationale mester Bykovskij med som sekundant. Han var selvfølgelig storfavorit og efter de flestes mening også klart den bedste. Han startede med fem ettaller, mod sine værste konkurrenter, men svigtede så til sidst. Baljon

og Haik havde æren af at slå ham. Hemmert var en god spiller. Han stod mange gange dårligt, men hans kampvilje og en god portion held hjalp ham til turneringssejren.

Jeg selv er tilfreds med min indsats. Dog mere med spillet end med resultatet. Jeg lå hele tiden i øverste halvdel, men i sidste runde tabte jeg en gevinststilling mod Haik og endte på 50 %. I det hele taget var det min svaghed, at jeg ikke kunne vinde de gode stillinger, jeg ofte fik efter åbningen. I 8. runde lykkedes det dog at følge den gode start op:

4877 Siciliansk

Hvid: *Ib Skovgård*, Danmark.
Sort: *Stean*, England.

1. e4, c5 2. Sf3, d6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, Sf6 5. Sc3, a6 6. Lc4, e6 7. De2, Le7.

7. —, b5 8. Lb3, Lb7 9. Lg5, Sbd7 er en god fortsættelse for sort.

8. Le3, 0–0 9. 0–0–0, b5 10. Lb3, Lb7?

Sort kunne f. eks. have spillet 10. —, Dc7.

11. e5!, Se8.

11. —, Sd7 taber jo en bonde efter 12. exd6, Lxd6 13. Sxe6.

12. f4, Sc6.

Sort er næsten tvunget til at bytte den stærke springer på d4 af.

13. f5, Sxd4 14. Txd4, exf5 15. Thd1, Dc7 16. g4!?

16. exd6 vinder to lette for tårn, men g2 falder, og slutspillet er meget svært at vinde.

16. —, fxg4 17. Dxg4, dxe5 18. Td7, Dc8.

18. —, Lc8 19. Sd5 og 18. —, Sf6 19. Dxg7†, Kxg7 20. Tg1†, Kh8 21. Txc7 er fordelagtigt for hvid.

19. Le6!

Dette må være bedre end 19. Tg1, Lf6 20. Sd5 (20. Lh6, Kh8) 20. —, Lxd5 21. Lxd5, Tb8 22. La7, Sc7.

19. —, Sf6 20. Dh4, fxe6.

20. —, Ld8 21. Txd8, Dxe6 22. T8d6, giver hvid et stærkt angreb, og 20. —, Sxd7 21. Dxe7, fxe6 22. Txd7 er også godt for hvid.

21. Txe7, Tf7 22. Txf7, Kxf7 23. Lg5, Lf3 24. Tf1, Db7 25. Lxf6, gxf6 26. Dxh7†, Kf8.

26. —, Ke8 27. Dh3.

27. Dh6†, Kf7 28. Tg1, Lg2 29. Dh7†, Kf8 30. Dg6, sort opgiver.

Med en sejr i sidste runde kunne Petrosjan have sikret sig turneringssejren. Flg. stiling fremkom:

(Se diagrammet)

Her spillede sort det smarte 45.—, Db6. Hvid kan stadig vinde med manøvren: Dd2, Kb3, Sb2, Ka4, Sd3, Sc1, Sb3, men Petrosjan

A. Petrosjan – Hazai

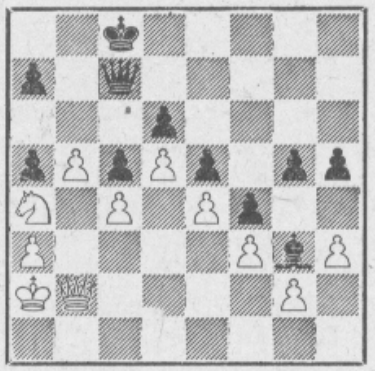

spillede 46. Sxb6?, axb6 47. h4, gxh4 48. Dd2, h3 49. gxh3, h4 og efter endnu nogle træk tog de remis!

Partier fra »Århundredets skakmatch«

Med noter af Bent Larsen

En af de interessanteste træfninger var mellem Tal og Najdorf. »Troldmanden fra Riga«, der nu bor i Georgien, syntes i bedre form end længe efter operationen i november, hvor han slap af med den nyre, der har voldt ham så mange kvaler. Men veteranen Najdorf, der kort efter fyldte 60, bed godt igen.

– Hvis jeg får lige spil i åbningen, vinder jeg!

– I min privatbolig i Buenos Aires har jeg hemmeligt telefonnummer, for at være i fred udenfor kontortid. Det her er noget af det samme. Mod Tal skal man ikke rokere for tidligt, man skal ikke opgive sin konges adresse, for så farer han løs på kongestillingen med mord i øjnene.

4878 Siciliansk

Hvid: *Tal*. Sort: *Najdorf*.

1. runde

1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, e6 5. Sc3, Dc7 6. Le3, a6 7. Ld3, Sf6 8. 0–0, Se5 9. h3, Lc5 10. Kh1.

Det almindeligste har her været 10. De2, f. eks. 23. parti Spasskij-Petrosjan 1969: 10. De2, d6 11. f4, Sed7, hvilket anses for gunstigt for hvid. 11 —, Sg6 er også blevet spillet.

10. —, d6 11. f4, Sed7.

Spillerne synes enige om, at 11. —, Sc6 12. e5 er chancerigt for hvid, men helt klart er det ikke.

12. Df3, b5!

13. e5, Lb7 14. exd6, Db8! giver sort godt spil.

13. Sb3, Lb7 14. a4, b4 15. Se2, Lxe3.

Tal anser 15. —, 0–0 for bedre, men Najdorf vil endnu ikke »oplyse sin adresse«.

16. Dxe3, Sc5 17. Sg3, Tac8 18. De2, 0–0.

Dårligt var både 18. —, h5 19. e5, h4 og 18. —, Sxd3 19. cxd3, Dc2 20. Dxc2, Txc2 21. Sa5 fulgt af Tc1. Denne sidste variant kunne tyde på, at sorts 17. træk ikke var det bedste.

19. Sxc5, Dxc5 20. Tad1, a5?

De to spillere er enige om, at 20. —, d5 var bedre.

21. e5!, dxe5 22. fxe5, Sd5 23. Se4, De3 24. Dh5, Dh6!

Det eneste gode forsvar, men hvid står bedst.

25. Dxh6, gxh6 26. Tf3, Tc7.

Nøjagtigere 26. —, Lc6.

27. Tdf1, Se7! 28. Tg3†, Kh8.

Ikke 28. —, Sg6 29. Sf6†, Kh8 30. Sxh7.

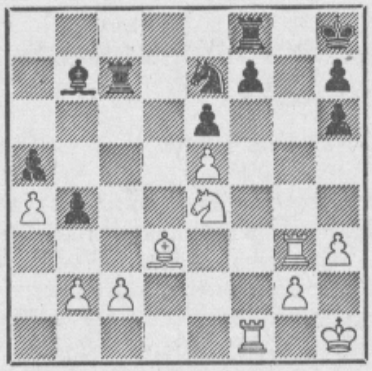

Her giver 29. Sf6 utvivlsomt hvid gevinstchancer. Tal undervurderede sorts forsvarsresourcer efter det tilsyneladende lige så stærke

29. Sd6?, Sc6! 30. Te3, Kg7!

Dækker f7 og forhindrer Tf6 (p. gr. a. Sxe5).

31. Tf4, Se7 32. Lb5.

Bondegevinsten 32. Txf7†, Txf7 33. Se8† giver visse gevinstchancer, men de sorte officerer kommer til at stå godt.

32. —, Sg6 33. Td4, Ld5(!).

Nu fører 34. Se8†?, Txe8 35. Lxe8, Txc2 til fordel for sort!

34. c4, bxc3 e.p. 35. bxc3, Tc5 36. Se8†, Kh8 37. Sf6, Tfc8 38. c4, Lxc4 39. Se4, Lxb5 40. Sxc5, Txc5 41. axb5. Remis.

4879 Dronninggambit

Hvid: *Najdorf.* Sort: *Tal.*

2. runde

1. Sf3, Sf6 2. c4, e6 3. Sc3, d5 4. d4, c5 5. cxd5, Sxd5 6. e3, Sc6 7. Lc4, cxd4 8. exd4, Le7 9. 0–0, 0–0 10. Te1, Sxc3 11. bxc3, b6 12. Ld3, Lb7 13. Dc2, g6 14. Lh6, Te8 15. Dd2, Tc8 16. h4, Sa5 17. Sg5.

Najdorf angiver varianten 17. h5, Lxf3 18. gxf3, Dd5 19. hxg6, hxg6 20. Le4, Dh5 21. Kg2, Sc4 22. Dc1, La3 23. Df4, Ld6 og sort har mindst remis.

17. —, Lf8 18. Lxf8, Txf8 19. h5, Sc4 20. Lxc4.

Mod 20. Df4 forsvarer sort sig med 20. —, h6! 21. Se4, g5.

20. —, Txc4 21. hxg6, hxg6 22. Df4, Dd5 23. f3, Kg7 24. Se4.

Her tilbød Najdorf remis! Tal anser 24. Te5, Dd7 25. Tae1 for stærkere.

24. —, Df5 25. Dg3, Lxe4 26. fxe4, Da5 27. Te3, Tfc8 28. Tf1, Txc3 29. Tef3!, T8c7 30. Df4, Kg8 31. Dd6!

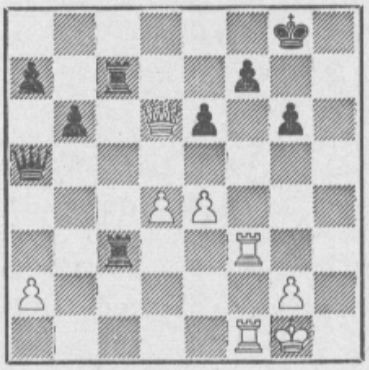

Nu kan Tal få remis med 31. —, Dg5! 32. Txc3, Txc3 33. Db8†, Kg7 34. Dxa7, De3† 35. Kh1!, Dh6†. Men han vil vinde! Begge er i tidnød.

31. —, Txf3?? 32. Dd8†!, Kg7 33. Txf3, De1† 34. Kh2, Tc3.

Der truede jo Df6† og Th3.

35. Df6†, Kh6 36. Df4†, Kh7 37. Dxf7†, Kh6 38. Df4†, Kh7 39. Df7†, Kh6 40. Df8†, Kh5 41. Dh8†.

Det hemmelige træk. Jeg var selv med til at finde gevinstvarianten og kontrollere, at der ikke var noget med samme stilling tredie gang.

41. —, Kg5 42. De5†, Kh6 43. Df4†, Kh7 44. Tf1!, De2.

Eller 44. —, De3 45. Dh4†, Kg7 46. Tf4!

45. Df7†, Kh6 46. Df8†, Kh5.

Eller 46. —, Kg5 47. Df6†, Kh5 48. De5†, Kh6 49. Tf4.

47. Tf4, De1 48. Dh8†, Kg5 49. De5†, Kh6 50. Tg4, opgivet.

4880 Siciliansk

Hvid: *Tal.* Sort: *Najdorf.*

3. runde

1. e4, c5 2. Sf3, Sc6 3. d4, cxd4 4. Sxd4, e6 5. Sc3, Dc7 6. g3, a6 7. Lg2, Sf6 8. 0–0, d6 9. Te1, Ld7.

9. —, Le7 10. Sxc6, bxc6 11. e5 påstås at være gunstigt for hvid, bl. a. har Keres vundet flere partier med denne variant. Men fordelen er minimal.

10. Sxc6, bxc6 11. Sa4, e5(?).

Bedre 11. —, Tb8, hvorefter 12. c4 er svagt p. gr. a. 12. —, c5.

12. c4, Le7 13. c5!, 0–0 14. cxd6, Lxd6 15. Lg5.

Nok bedre 15. Le3, den sorte løber skulle i alle tilfælde til e7.

15. —, Le7 16. Dc2, h6 17. Le3, Tab8 18. Tac1, Tfd8 19. h3(?).

Hvid står klart bedst og burde simpelthen spille 19. Lc5.

19. —, Sh7 20. Lc5, Le8 21. Ted1, Tx d1† 22. Txd1, Sg5 23. Lxe7, Dxe7 24. Sc5, Se6(?).

24. —, Tb5! gav ifølge begge spillere chancer for udligning, 25. Sxa6, Ta5 eller 25. Tc1, Se6.

25. Sxe6, Dxe6 26. b3, De7 27. Dc3!, Tb4 28. h4, f6(?).

Bedre formodentlig 28. —, a5.

29. Td3, Kh7 30. Lh3!, Lg6.

Passivt forsvar taber temmelig sikkert i det lange løb, hvid har d-linien og fordele på begge fløje.

31. Td7, Df8 32. Dxc6, Txe4 33. Dxa6, Te1† 34. Kh2, f5 35. Td6, Lh5 36. Dd3, e4 37. Dd5, Lg4 38. Td8, Df6 39. Dg8†(?).

39. h5! vandt straks.

39. —, Kg6 40. De8†, Kh7 41. Lxg4, fxg4 42. Dg8†, Kg6 43. Tf8, sort opgav.

Han trak som hemmeligt træk 43. —, De7, men efter 44. Te8 er alt håb ude.

4881 Kongeindisk

Hvid: *Najdorf.* Sort: *Tal.*

4. runde

1. Sf3, Sf6 2. c4, g6 3. g3, Lg7 4. Lg2, 0–0 5. 0–0, d6 6. d4, Sbd7 7. Sc3, e5 8. e4, c6 9. h3, Db6 10. Te1, Te8 11. d5, Sc5 12. Tb1, a5 13. Le3, Dc7 14. Sd2, Ld7 15. Lf1, Tab8.

Najdorf påviste, at 15. —, Tfb8 er nøjagtigere.

16. a3, cxd5 17. cxd5, b5 18. b4, Sd3! 19. Lxd3, Dxc3 20. Tb3, Dc7 21. bxa5, Dxa5 22. Kh2, Tec8 23. De2, Tb7 24. Teb1, Tcb8. Remis.

Najdorf havde vistnok tilbudt remis inden partiet, det ville Tal ikke have. Men her står hvid en smule bedre, så er det en anden sag. Najdorf var tilfreds med 2–2 mod eksverdensmesteren.

Fischers hat-trick!

Det uofficielle verdensmesterskab i lynskak

Under »Århundredets skakmatch« i Beograd blev samtlige deltagere spurgt, om de kunne tænke sig at deltage i en turnering om det uofficielle verdensmesterskab i lynskak, som man ville arrangere i den jugoslaviske by Hercegovina. Blandt dem der indvilgede i at spille med var til manges overraskelse Bobby Fischer. Turneringen, der havde 12 deltagere og blev spillet dobbeltrundet, blev en triumf for den unge amerikanske stormester, som lagde ud med at slå Tal 2–0. Også i resten af turneringen var han de andre deltagere totalt overlegen. Han tabte kun et enkelt parti til Kortsjnoj og spillede i øvrigt fabelagtigt hurtigt og sikkert.

Slutresultat: 1. Fischer 19, 2. Tal 14½, 3. Kortsjnoj 14, 4. Petrosjan 13½, 5. Bronstein 13, 6. Hort 12, 7. Matulovic 10½, 8. Smyslov 9½, 9. Reshevsky 8½, 10. Uhlmann 8½, 11. Ivkov 7½, 12. Ostojic 2. – Den jugoslaviske internationale mester Ostojic, der er kendt som lynspecialist, spillede åbenbart med for at man kunne få et lige deltagerantal.

Efter turneringen kunne Fischer gengive samtlige 22 partier, han havde spillet, bl. a. følgende:

4882 Spansk

Hvid: *Fischer.* Sort: *Matulovic.*

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, f5 4. Sc3, fxe4 5. Sxe4, d5 6. Sxe5, dxe4 7. Sxc6, Dg5 8. De2, Sf6 9. f4, Dxf4 10. d4, Dh4† 11. g3, Dh3 12. Lg5, a6 13. La4, Ld7 14. Lxf6, gxf6 15. Dxe4†, Kf7 16. Se5†, fx e5 17. Tf1†, Ke7 18. Lxd7, Kxd7 19. Tf7†, Ke8 20. Txc7, Ld6 21. Txb7, Tc8 22. 0–0–0, Dxh2 23. dxe5, Le7.

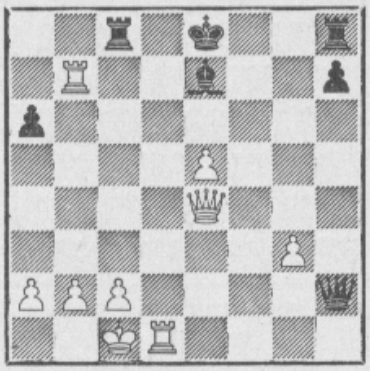

24. Txe7†, Kxe7 25. Db7†, Ke6 26. Dd7†, Kxe5 27. Dd5†, Kf6 28. Tf1†, Kg6 29. De6†, Kg5 30. Tf5†, Kg4 31. Tf4††, Kxg3 32. Dg4≠.

Fredsturneringen i Rovinj/Zagreb

Da Fischer stillede op i Beograd og vandt 3–1 over Petrosjan, havde han ikke deltaget i en stormesterturnering siden han vandt turneringen i Vinkovci i 1968. Det har ellers ikke manglet på tilbud. Men ingen arrangør havde været i stand til at opfylde de krav, som skulle opfyldes, før Fischer ville spille.

Arrangørerne af den 2. fredsturnering i de jugoslaviske byer Rovinj og Zagreb havde sat sig i hovedet, at de ville have Fischer med i

deres turnering, og efter månedlange forhandlinger blev man enige om betingelserne. Fischers krav omfattede 41 punkter af vidt forskellig karakter om belysning, forbud mod fotografering, spilletidspunkter, etc., etc. Et vigtigt punkt var Fischers ekstrahonorar, men også her blev man enige. Fischer stillede op og vandt den stærkt besatte turnering med 2 points forspring. Slutresultatet af turneringen, der blev spillet i april–maj, blev:

1. Fischer 13, 2.-5. Gligoric, Hort, Kortsjnoj og Smyslov hver 11, 6. Petrosjan 10½, 7.-8. Ivkov og Minic hver 9, 9.-11. Bertok, Kovacevic og Uhlmann hver 8½, 12. Browne 7½, 13.-15. Ghitescu, Kurajica og Parma hver 6½, 16. Marovic 6, Udovcic 5½, 18. Nicevski 3½.

Et enkelt af Fischers 10 gevinstpartier følger her:

4883 Spansk

Hvid: *Fischer.* Sort: *Gligoric.*

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0–0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, d6 8. c3, 0–0 9. h3, h6 10. d4, Te8 11. Sbd2, Lf8 12. Sf1, Lb7 13. Sg3, Sa5 14. Lc2, Sc4 15. b3, Sb6 16. a4, c5 17. d5, c4 18. b4, Lc8 19. Le3, Ld7 20. a5, Sc8 21. Dd2, Sh7 22. Kh2, Le7 23. Sf5, Lg5 24. Sxg5, hxg5 25. g4, g6 26. Sg3, f6 27. Th1, Tf8 28. Kg2, Tf7 29. f3, Sf8 30. h4, gxh4 31. Txh4, Th7 32. Tah1, Txh4 33. Txh4, g5 34. Th6, Kg7.

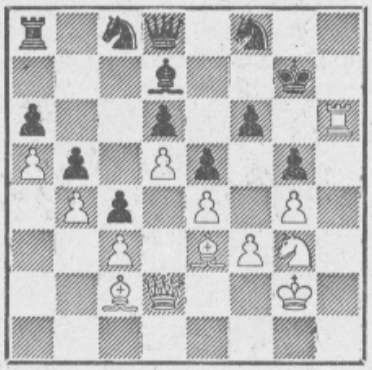

35. Txf6, sort opgiver.

Triumfen i Buenos Aires

I juli-august spillede Fischer atter med i en international stormesterturnering, denne gang i Argentina. Turneringen, der blev spillet i Buenos Aires, var ikke så stærkt besat som den i Jugoslavien, men Fischers slutresultat er imponerende: 15 points i 17 partier og 3½ points foran nr. 2. Turneringens sensation var i øvrigt russeren Tukmakov, som før turneringen var uden nogen international titel. De 11½ points, han fik, var et stormesterresultat, men reglerne siger, at kun en international mester kan udnævnes til stormester, så foreløbig må han nøjes med mestertitlen.

Slutresultat: 1. Fischer 15, 2. Tukmakov 11½, 3. Panno 11, 4.-6. Najdorf, Reshevsky og Georghiu hver 10½, 7. Smyslov 9, 8.-9. Mecking og Quinteros hver 8½, 10.-11. O'Kelly og Damjanovic hver 8, 12.-13. Bisguier og Szabo hver 7½, 14. Garcia 7, 15. Rubinetti 6½, 16.-17. Schweber og Rosetto hver 5½, 18. Agdamus 2½.

Vi bringer 2 af Fischers partier fra denne turnering:

4884 Siciliansk i forhånden

Hvid: *Fischer.* Sort: *Tukmakov.*

1. b3, e5 2. Lb2, Sc6 3. c4, Sf6 4. e3, Le7 5. a3, 0–0 6. d3, d5 7. cxd5, Dxd5 8. Sc3, Dd6 9. Sf3, Lf5 10. Dc2, Tfd8 11. Td1, h6 12. h3, De6 13. Sd2, Sd7 14. Le2, Kh8 15. 0–0, Lg6 16. b4, a6 17. Tc1, Tac8 18. Tfd1, f5 19. Sa4, Sa7 20. Sb3, b6 21. d4, f4 22. e4, Sb5 23. Lg4, Df6 24. dxe5, Sxe5 25. Lxc8, Txc8 26. Td5, sort opgiver.

4885 Fransk

Hvid: *Fischer.* Sort: *Schweber.*

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. e5, c5 5. a3, Lxc3† 6. bxc3, Dc7 7. Sf3, Sc6 8. Le2, Ld7 9. 0–0, Sge7 10. a4, Sa5 11. Te1, cxd4 12. cxd4, Sc4 13. Ld3, h6 14. Sd2, Sxd2 15. Lxd2, Sc6 16. Dg4, g6 17. Te3, 0–0–0 18. Tg3, Kb8 19. Tf3, f5 20. exf6 e. p., e5 21. Dg3, Sxd4 22. Te3, e4 23. Txe4, Dxg3 24. Txd4, Dg4 25. Txg4, Lxg4 26. Lxg6, Thg8 27. Lh7, Th8 28. Ld3, Tde8 29. f7, Te7 30. f8(D)†, Txf8 31. Lb4, T8f7 32. Lxe7, Txe7 33. f3, Ld7 34. a5, Kc7 35. Kf2, Tf7 36. Ke3, Kd6 37. g3, Kc5 38. f4, Lg4 39. Tb1, Te7† 40. Kd2, b6 41. axb6, axb6 42. h3, Ld7 43. g4, d4 44. f5, Te3 45. f6, Tf3 46. Tf1, Txf1 47. Lxf1, Le6, og sort opgav samtidig.

Giv agt - slutspil!

Af stormester P. Keres

Enhver skakspiller, der har oplevet den nervøse atmosfære omkring et turneringsparti, ved udmærket, at alt ikke altid går efter planen. Der forekommer forskellige overraskelser, gode og dårlige, vellykkede kombinationer og fejlagtige. Men hvis et parti så bliver hængeparti, er overraskelsesmomentet ved genoptagelsen næsten udelukket. I hjemmeanalysen finder parterne mere eller mindre nøjagtigt frem til den objektive sandhed og afgør, hvem der har fordel, samt finder de relativt bedste muligheder for begge sider.

Men engang imellem går det anderledes. Jeg vil gerne give et eksempel fra min egen praksis:

En foræring ...

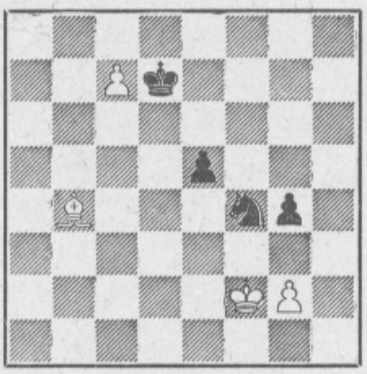

Keres–Lengyel 1969.

Tidkontrollen ved det 56. træk er netop passeret. Jeg var tilfreds med min stilling og gjorde det indlysende træk

57. Ld6.

Hvids plan er klar: først at erobre Be5, derefter kan heller ikke g4 forsvares, og så giver fremrykningen med g-bonden hvid sejren.

Først overbeviste jeg mig om, at sort ikke kan holde e5. På 57. —, Sg6 følger 58. Kg3 samt Kxg4 og Kf5 (før Kf5 må der lige spilles g3 for at hindre Sh4†. Anm. JS). 57. —, Sd3† 58. Ke3 synes heller ikke at ændre noget.

Efter kort betænkning valgte Lengyel

57. —, Sd3†,

og derefter skulle jeg afgive hemmeligt træk. Jeg opdagede hurtigt min modstanders snedige idé på 58. Kg3: Sort får remis ved 58. —, e4! 59. Kxg4, e3! 60. Kf3, Se1† 61. Kg3, e2. Der er intet forsvar mod remistruslen Sxg2.

Men hvad vil den ungarske stormester gøre efter 58. Ke3?. Jeg regnede hurtigt følgende variant ud: 58. —, Sf4 59. g3, Sd5† 60. Ke4, Sf6† med fælden 61. Kxe5?, Se8!. Jeg overbeviste mig om, at her vinder 61. Kf5! let. På andre springertræk (efter 58. Ke3) tager hvid Be5 og kan så, hvis det bliver nødvendigt, rykke g-bonden frem til g3, hvor den er dækket af løberen.

Da jeg efter aftensmaden kom hjem, besluttede jeg at gennemgå alle varianter endnu en gang, og – ak! – min optimisme forsvandt hurtigt. Jeg fandt en skjult redning for sort, nemlig:

58. Ke3, Se1!.

Efter

59. g3

spiller sort simpelthen

59. —, Sf3 60. Ke4, Kc8 61. Lxe5, Kd7,

og på

62. Kf4

redder sort sig med

62. —, Sh2!.

Det er let at overbevise sig om, at sort har bygget en fæstning, som hvid ikke kan indtage. Hvis kongen vender tilbage til g2, har springeren altid feltet f3, og træktvang kan der ikke blive tale om, da sort altid kan lave et kongetræk. Forsøget 58. —, Se1 59. Kf2, Sd3† 60. Kf1 giver heller ikke noget. Sort svarer 60. —, Kc8 og efter 61. g3, Kd7 62. Ke2, e4 63. Ke3, Se1! fremkommer den allerede kendte remisstilling.

Altså remis. Kedeligt nok, men der er ikke noget at gøre ved det. Jeg tænkte på at tilbyde min modstander remis, men bestemte mig alligevel til at spille et par træk endnu. På vej til spillestedet mødte jeg uventet min modstander og mester Navarovski. »Hvorfor er De ikke henne at spille hængeparti?«, spurgte jeg stormesteren. Til min store overraskelse svarede Lengyel: »Jeg har allerede været i turneringslokalet. Jeg så Deres hemmelige træk og opgav«. »Men hvorfor dog det?«, spurgte jeg endnu mere forbavset, »stillingen er jo remis!« »Hvordan remis? Jeg taber jo Be5!«, svarede den forbløffede Lengyel.

Da jeg så fortalte dem, hvad jeg havde fundet ud af, faldt de i tanker. Og jeg begav mig hen i spillelokalet for at underskrive min noteringsliste og indkassere et vigtigt point, der måske ikke var helt fortjent.

Ja, i skak kan alt ske. Det er netop det, der gør vort kære spil så interessant og tiltrækkende.

Oversat fra »64« af Jørn Sloth.

Maskinskak

Der gøres i dag forsøg med skakspillende datamater mange steder i verden. Mest i USA og Sovjetunionen, hvor man også har de mest moderne maskiner.

Eksverdensmesteren Botvinnik, der som bekendt også er elektronik-ingeniør, har i de senere år arbejdet meget på at forbedre datamaternes spillestyrke. Resultatet af arbejdet foreligger i form af en lille bog på russisk: *Botvinnik, M. M.* Algoritm igry v šachmaty. Moskva 1968. Det forlyder, at det praktiske programmeringsarbejde er ved at blive udført i Novosibirsk. Målet er en datamat, som er lige så stærk som en stormester eller måske stærkere ...

Foreløbig kan dog også mindre stærke spillere klare sig mod en skakspillende maskine. Det skal vi se et friskt eksempel på, hentet fra SCHACH EXPRESS, som igen har det fra en canadisk skakspalte:

I en turnering i Toronto deltog datamaten Dataline PDP-10 og opnåede 1½ p. i 6 runder. Om mødet med computeren Dataline fortæller en anden af deltagerne *Phil Haley:*

»Dataline tænker i nogle få sekunder eller, som f. eks. i dens parti mod mig, af og til op til ni minutter, før den gør et træk. Den er programmeret til at tænke fire, fem eller seks træk frem, og dette kan ændres under partiet. De folk, der havde programmeret den, var ret fikse, for ved to lejligheder, hvor jeg tænkte ret længe, før jeg trak, udskrev maskinen et spørgs-

mälstegn og spurgte, om jeg stadig var der! Den tilbød mig også kaffe to gange under partiet – og jeg tog imod tilbudet! Der var som regel samlet mange tilskuere omkring den – og der blev snakket og leet meget, når den havde gjort et interessant træk. Bemærk dens 29. træk, som ved første blik ser ud som en fejl, men så opdagede vi, at på Txa6 vinder Kb7 officeren tilbage. Bemærk også dens 31. træk, hvor den vælger at ofre løberen fremfor at blive sat mat. Endvidere, den opgiver ikke, men vil sættes mat!«

4886 Reti-system

Hvid: *Haley*. Sort: *Dataline*.

1. Sf3, Sf6 2. g3, d5 3. Lg2, c5 4. d3, Sc6 5. Lf4, Lf5 6. 0–0, Db6 7. Sc3, Dxb2 8. Dd2, d4 9. Se4, Sxe4 10. dxe4, Lxe4 11. Tfb1, Dc3 12. Dxc3, dxc3 13. Txb7, Sb4 14. Tb8†, Txb8 15. Lxb8, Sxc2 16. Tc1, Sd4 17. Sxd4, Lxg2 18. Sb5, Lh3 19. Lxa7, Ld7 20. Sc7†, Kd8 21. Sd5, c4 22. Sxc3, e5 23. Se4, Lb5 24. Tb1, Lc6 25. Sc3, Ld7 26. a4, Lg4 27. e4, Lc8 28. a5, La6 29. Tb6, Kc8 30. Sd5, f6 31. Tc6†, Kd7 32. Txa6, Kc8 33. Tb6, Kd7 34. Tb8, Kc6 35. Le3, c3 36. Sxc3, Kc7 37. Te8, Kd7 38. a6, Kxe8 39. a7, Kd7 40. a8(D), Ke7 41. Db7†, Kd6 42. Sd5, f5 43. Dc7†, Ke6 44. Dc8†, Kf7 45. Dxf5†, Ke8 46. De6†. Kd8 47. Lb6≠.

Westerinen sikker vinder af Finlands-mesterskabet 1970

I maj–juni spilledes årets finske mesterskab i Helsinki. Der var 15 deltagere i mesterskabsgruppen, som Heikki Westerinen vandt uhyre overlegent med 13½ p. af de 14 mulige. Det var hans 4. mesterskab siden han vandt det første i 1965. Placeringerne i toppen blev: 1. Westerinen 13½, 2. Havansi 9, 3.–5. Kanko, Kiviaho og Lahti hver 8½, 6.–7. Venäläinen og Sarén hver 7½, 8. Ahonen 7, o. s. v. Westerinen fik 2. skønhedspræmie for følgende parti:

4887 Fransk

Hvid: *Westerinen*. Sort: *Ketola*.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sc3, Lb4 4. e5, Dd7 5. a3, Lxc3† 6. bxc3, b6 7. Sh3, Sc6 8. Sf4, f5 9. Lb5, g6 10. h4, a6 11. Ld3, Sge7 12. g4, Lb7 13. a4, Sa5 14. La3, 0–0–0 15. h5, Kb8 16. Lxe7, Dxe7 17. gxf5, gxf5 18. Df3, Thg8 19. Ke2, c5 20. Thb1.

20. —, c4 21. Lxf5, exf5 22. Txb6, Ka7 23. Tab1, Lc6 24. Txc6, Sxc6 25. Sxd5, De6 26. Sf4, Dd7 27. d5, Sxe5 28. De3†, Ka8 29. Dxe5, Tb8 30. Txb8†, Txb8 31. Se6, Dxa4 32. Dxf5, Da5 33. Dxh7, Tb7 34. Dh8†, Ka7 35. Dd4†, Ka8 36. h6, Da4 37. Kd2, Tb2 38. De4, sort opgiver.

SKOLESKAK

Redaktion: *Børge Borgå*, Lindbjerg 47, 6200 Åbenrå. Tlf. (046) 2 36 97.

Nordensmesterskabet i skoleskak 1970

Nordensmesterskabet i skoleskak afvikledes på Klinkby skole den 28., 29. og 30. august.

Allerede onsdag aften ankom de norske mestre, fra Skeiene skole i Ganddal, og dagen efter de svenske fra Stureskolen i Arboga, ledsaget af den svenske rigstræner Lars Bäkström.

Som fjerde hold deltog Hvidbjerg skole, nr. 2 ved D. M.

Resultatet af første runde blev, at Sverige knuste Norges håb med en 5–1 sejr, og Klinkby slog Hvidbjerg 4–2.

I næste runde skulle Danmark så møde Sverige, og nu havde svenskerne jo vist deres styrke, det blev en næsten uudholdelig spændende og velspillet kamp der varede 6 timer, men resultatet 3–3 må siges at være retfærdigt, Hvidbjerg slog Norge 4½–1½.

Nu skulle Klinkby slå Norge med mindst 5½ points, for at blive nordiske mestre, det lykkedes ikke, resultatet blev 4½–1½ til Klinkby, og Sverige slog Hvidbjerg 3½–2½.

Stillingen i N. M.: Sverige 8, Danmark 7½, Norge 2½.

Resultatet af turneringen: Sverige 11½, Klinkby 11½, Hvidbjerg 9 og Norge 4 points. En smuk indsats af årets 2 bedste skoleskakhold.

Klinkbys holdleder K. Brandt Lassen høstede megen ros for et godt tilrettelagt arrangement, og det må slås fast, at det nordiske skoleskaksamarbejde er særdeles værdifuldt.

Åge Christensen.

Stormester Bent Larsen udnævnt til æresmedlem af DSS

På landsudvalgsmødet i Fredericia 6.9. vedtog et enigt LU at udnævne Bent Larsen til æresmedlem af Dansk Skoleskak. Bent Larsen har, ikke blot i skaklejrene, men også rundt omkring i landet, gjort en stor indsats for DSS. – 5000 skoleskakdrenge og -piger vil hilse beslutningen med glæde. *B. B.*

10-mands holdene gælder stadig

Forslag om indførelse af 8-mands hold blev nedstemt på LU-mødet. – 8-mands holdene passer dårligt til DM-finalerne, der atter gennemføres med *18 finalister* som ved DM-finalen i København i år. *B. B.*

PRÆMIEOPGAVE

Afdækkerskakkens mysterier

Ved interzoneturneringen i Göteborg 1955 var der som sædvanlig stor deltagelse af russiske mestre, men det var langtfra altid stormesterremis'er, de spillede med hinanden.

Her har Keres hvid mod daværende junior-VM, nu VM Boris Spasskij, hvis konge efterhånden er blevet noget udsat. Bonden på g7 danner endnu en barriere mod de fremstormende hvide brikker, men Keres rydder denne hindring til side med et brutalt 1. Dxg7†, og efter at den sorte konge har slået, træder batteriet Lb2–Se5 i funktion, men hvorledes?

Løsning inden 9. oktober til Børge Borgå.

Sort: *Spasskij.*

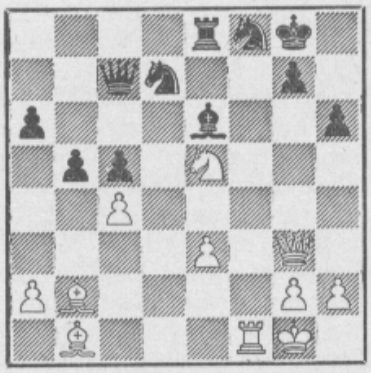

Hvid: *Keres.*

Løsning på opgaven i nr. 9

1. —, Sg5!!, hvorefter hvid opgav. Vindere: Knud Bertelsen, Nørhoved, 8766 Nørre Snede og Heine A. Svane, 7321 Gadbjerg.

Analysebrevkasse

Spørgsmål sendes til: *Bent Larsen, Baunegårdsvej 12, 2820 Gentofte*

Nr. 12

Kaj Rosell indleder sit brev med betragtninger, hvor han viser sig som tilhænger af statslig censur på teoribøger. I Boleslavskijs nye bøger (fra Sportsverlag, Berlin) har han fundet mange fejl, især i afsnittet om Siciliansk (min bemærkning: det skal du nok tjene en del gode points på! I Beverwijk-turneringen i år beklagede Janosevic sig over, at han mod Tajmanov brugte 16 træk fra Boleslavskij og stod til tab efter 17 træk!) Men perlen, som også andre har fundet, er denne variant i Grünfeld-indisk: 1. d4, Sf6 2. c4, g6 3. Sc3, d5 4. cxd5, Sxd5 5. e4, Sxc3 6. bxc3, c5 7. Lc4, Lg7 8. Se2, cxd4 9. cxd4, Sc6 10. Le3, 0–0 11. 0–0, Sa5 12. Ld3, b6 13. Tc1, e6 14. Dd2, Lb7 15. Lh6, Dd7 16. Lxg7, Kxg7 17. Df4, Tac8 18. h4, Sc6 19. h5, e5 »mit ausreichendem Gegenspiel«. (Vore læsere får ingen præmie for at finde matten i tre træk).

Iøvrigt mener K. R., at i mit parti mod Stein (se majnummeret, s. 118–19) står sort bedst efter 19. —, Lxa1 20. Se7†, Kf8 21. Df2†, Ke8 22. e5, dxe5 23. Sd5, Ld4 24. Le3, Lxe3 25. Dxe3, Dg7!

Svar: Det synes at være rigtigt. Jeg var også i tvivl om varianten og angav den anden mulighed, 21. e5!? I den jugoslavisk-russiske matchbog har man desværre ikke Steins kommentarer, Maric angiver 21. Dd1!, Le5 22. Df1, Ke8 23. Sxc8, Dxc8 24. Lh3, Db8 25. Le6 og vinder. Men muligvis spiller sort bedre 20. —, Kf7. Sagen er altså stadig uopklaret. Maric skriver en lang smøre om, at jeg spiller mere »Lasker-psykologisk« end andre nulevende mestre, og han kalder mit kvalitetsoffer »fra et praktisk synspunkt absolut korrekt«.

Men medens vi er ved det: 17. —, Sc6 var en fejl! Russeren Murej har påvist at 17. —, Sf7! giver afgørende fordel:

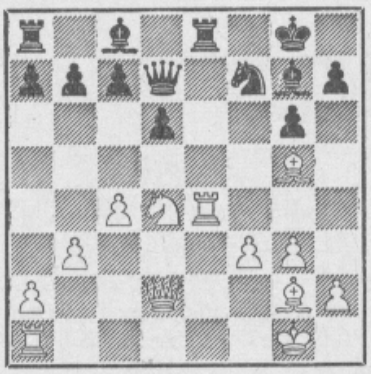

De få udviklede sorte officerer præsterer afgørende trusler, de hvide officerer står uheldigt. 16. Lh3 besvares med 16. —, Txe4, sort får

for meget for dronningen. I andre varianter vinder han officer eller kvalitet.

Nr. 13

Desuden skriver Rosell: I SKAKBLADETs februarnummer – ang. partiet Petrosjan–Pomar – giver du ikke din egen bedømmelse af stillingen efter 1. c4, c6 2. d4, d5 3. Sf3, Sf6 4. e3 e6 5. Ld3, Sbd7 6. Sc3, dxc4 7. Lxc4, b5 8. Ld3, Le7 9. e4, Lb7 10. e5, Sd5. Det spiller Pomar gerne, siger du. Efter 11. Sxd5 synes jeg, at hvid står enormt overlegent. Sorts kongestilling (efter 0–0) er blød, den hvidfeltede løber er død, hvid har mest terræn, hvad der må føre til angrebschancer. Nu vil jeg naturligvis ikke sætte Pomar på plads, men »Analysebrevskassen« må jo bl. a. være til for at forklare stormestrenes dispositioner.

Svar: Pomar har spillet den pågældende stilling adskillige gange, med tilfredsstillende resultater. I nogle tilfælde løstes problemet Lc8 med b4, Db6 og La6. Hvid har utvivlsomt angrebschancer, men hvad skal man sige, når en angrebsmester som Najdorf ikke får noget ud af dem:

Parti nr. 4888

Najdorf–Pomar, Mallorca 1969.

1. d4, d5 2. c4, c6 3. Sf3, Sf6 4. Sc3, e6 5. e3, Sbd7 6. Ld3, dxc4 7. Lxc4, b5 8. Ld3, Le7 9. e4, Lb7 10. e5, Sd5 11. Sxd5, cxd5 12. 0–0, b4 13. Se1, 0–0 14. Dg4, Te8 15. Sf3, Db6 16. Lh6, Lf8 17. Le3, Le7 18. Sg5, Sf8 19. Tad1, La6 20. Dh5, Lxg5 21. Lxg5, Tac8 22. h4, Lxd3 23. Txd3, Tc4 24. Dg4, Sg6 25. Te1, Dc7 26. Tg3, h5 27. Dd1, Tc8 28. Td3, Tc2 29. Dxh5, Txb2 30. Dg4, Dc2 31. Tf3, Tb1 32. Txb1, Dxb1† 33. Kh2. Remis.

Efter min mening kunne sort her have spillet på gevinst. Indtil videre må dette teoretiske problem betragtes som uløst.

Glimt fra divisionsturneringen

4889 Spansk

Hvid: *Evald Munksgård,* Esbjerg Skf.
Sort: *Alfred Kristensen,* Hjørring.

2. division, gr. 2, 3. runde, bræt 2.

1. e4, e5 2. Sf3, Sc6 3. Lb5, a6 4. La4, Sf6 5. 0–0, Le7 6. Te1, b5 7. Lb3, 0–0 8. c3, d5.

Nu er der lagt op til den berygtede Marshallgambit, som ved utallige lejligheder har vist sig at være meget farlig for hvid, og da jeg sad over for en stærk spiller, som sikkert kender den ud og ind, besluttede jeg at undgå gambitten og spillede derfor:

9. d4, dxe4?

Her kunne sort med 9. —, Sxe4 være gået over i »det åbne forsvar« endda med den lette fordel, at hvid har spillet Te1, der ikke rigtig hører med i dette system. Efter 10. dxe5, Le6 og nu a) 11. Sbd2, Sc5 12. Lc2, d4! overtager sort initiativet, – b) 11. Lc2, f5 12. exf6 e. p., Txf6, og nu havde det hvide tårn stået bedre på f1 til forsvar af den åbne f-linje, – bedst synes c) 11. Le3 at være. Måske det var en idé allerede i 10. træk at spille Sxe5; derved undgås i nogle varianter det generende Lg4. Men nu tilbage til partiet.

10. Sxe5, Lb7.

Afbytningen 10. —, Sxe5 11. dxe5, Dxd1 12. Lxd1 falder ud til hvids fordel.

11. Sd2, Ld6 12. f4.

Ikke 12. Sxe4, Sxe4 13. Txe4, Sxe5.

12. —, exf3 e. p.

Ellers går e4 tabt efter Lc2.

13. Sdxf3, Sxe5 14. Sxe5, Sd5 15. Dg4, f5?.

Det er altid farligt med en binding (Sd5); bedre Sf6.

16. Df3, c6 17. Dg3.

Og ikke 17. Sxc6, Lxh2† 18. Kxh2, Dh4† 19. Dh3, Dxh3†! 20. Kxh3, Lxc6 og sort står godt, men ikke 19. —, Dxe1 20. Lxd5†, Kh8 21. Dg3 og hvid står bedst.

17. —, Dc7 18. Lf4, Tae8 19. Tac1.

Truer 20. c4. Sort kan ikke spille 19. —, Kh8 p. g. a. 20. Sg6† efterfulgt af 21. Lxd6 med kvalitetsgevinst.

19. —, c5 20. dxc5, Dxc5† 21. Kh1, Te7.

Nu skal tårnene dubleres, men det nås ikke.

22. Sg6, Txe1†.

På hxg6 følger 23. Lxd6 med kvalitetsgevinst. Til samme resultat fører 22. —, Lxf4 23. Lxd5†, Lxd5 24. Sxe7†, Dxe7 25. Dxf4.

23. Dxe1!, Tf6?.

23. —, hxg6 var det eneste, der var tilbage, men kvaliteten går alligevel tabt efter 24. De6†.

24. Lxd6, sort opgiver.

På 24. —, Dxd6 følger 25. De8†, Tf8 26. Se7† og dronningen går tabt.

Noter af E. Munksgård.

Fra gevinst til tab inden for eet træk

Et af topopgørene i 1. division var kampen i 3. runde mellem Københavns Skf. og Studenterforeningen. Københavns Skf. vandt kampen 5–3, men det kunne meget let være blevet 4–4. Ved 4. bræt var følgende stilling fremkommet efter hvids 26. træk (Kg2):

Torben Kjeldsen, St. S.

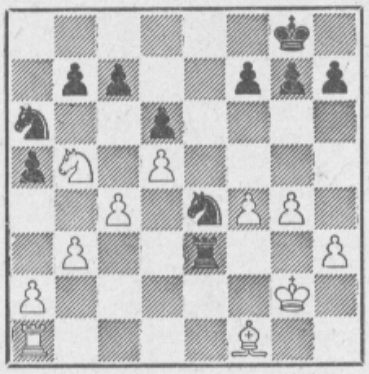

Lars Møller Petersen, K. S.

Sort trak nu:

26. —, Sb4!.

Efter 27. Sxc7, Sc2 28. T~, Se1† får hvid det for hedt.

27. Sd4, g6 28. f5, Kf8 29. fxg6, hxg6 30. Sf3, Tc3 31. Sd4, Sc2 32. Sxc2, Txc2† 33. Kg1.

Efter 33. Kf3, Sd2† 34. Kg3 (eller Ke3), Sxf1† mister hvid en bonde.

33. —, Sc3.

Præcist var først Tb2 – for at hindre a3 – og dernæst Sc3. Teksttrækket slår dog også til.

34. a3, Tb2 35. b4, a4!.

Efter 35. —, axb4 36. axb4, Txb4 37. Ta8†, Ke7 38. Tc8, Kd7 39. Tf8 får hvid godt spil.

36. Ld3, Td2 37. Lf1, Sd1 38. Tc1, Se3 39. Tc3.

Nu vinder 39. —, Sxf1! 40. Kxf1, Tb2 41. Ke1, Tb3 42. Kd2, f5! – En logisk og nydelig afslutning, men da tiden var knap, nåede ingen af parterne at få f5 med i beregningerne.

39. —, Sd1??.

Sort skal over træk 40. Det er psykologisk forståeligt, at afbytningen af en »god« springer mod en »dårlig« løber undviges.

40. Td3!.

Dette havde sort overhovedet ikke set. Det er som at se et livsværk knust på et øjeblik. Scenen skifter brat: Sorts stolte springer er hjælpeløs, hvids statist-løber vågner op og behersker situationen.

40. —, Txd3 41. Lxd3, Sc3?.

Her gav 41. b5 (truende Sb2), cxb5 (evt. c5) 42. Sc3 praktiske, men ikke reelle remischancer.

42. Kf2, b5 43. Ke3, bxc4 44. Lxc4, Ke7 45. Kd4, Sb1.

Sd1 hjælper ingenting, derfor hellere denne udflugt i det spinkle håb: 46. Kd3?, Sxa3 47. La6, Kd7 48. Kc3, c6, og sort klarer den. Dette var meningen med Ke7.

46. Ld3!.

Hvid holder fast. Resten kræver ingen kommentarer.

46. —, Sd2 47. Ke3, Sb3 48. Lb5, Kf6 49. Lxa4, Sc1 50. Kd2, Sa2 51. Lb3, sort opgiver.

Noter af Torben Kjeldsen.

Korrespondanceparti

VM-semifinale VII 1968-70

4890 Fransk

Hvid: *Julius Nielsen,* Danmark.
Sort: *M. Suta,* Rumænien.

1. e4, e6 2. d4, d5 3. Sd2, Sc6 4. Sgf3, Sf6 5. e5, Sd7 6. Sb3, a6?

Sort vil undgå Bronstein-varianten 6. —, f6 7. Lb5. 6. —, a6 er spillet nogle gange med godt resultat, men det er et dårligt træk. I denne variant er det absolut nødvendigt for sort at spille f6 så hurtigt som muligt.

7. Sg5!, h6.

På 7. —, Le7 var der fulgt 8. f4, og så var h6 dog nødvendigt.

8. Sh3.

Nu er f6 forhindret for stedse, og hvids centrum er urørligt. Ved rigtigt spil må sort allerede have en tabt stilling.

8. —, b6 9. c3, Sa5 10. Ld3, c5 11. 0–0, Sc6 12. Lc2, a5 13. Le3, a4 14. Sc1, a3 15. b3, cxd4 16. cxd4, Sb4 17. Lb1, La6 18. Sd3, Sb8 19. Shf4, S8c6 20. Sxb4, Lxb4 21. Ld3, Dd7 22. Lxa6, Txa6 23. Sh5, Kf8.

Efter 23. —, 0–0 følger 24. Dg4. Nu er sorts rokade forhindret.

24. De2.

Muligheden for Dg4 holdes åben.

24. —, Db7 25. Tac1, b5 26. Sf4, Le7 27. Sd3, g6 28. Sc5, Lxc5 29. Txc5, b4 30. Tfc1, Kg7 31. Dc2, Tc8 32. Dd2, Th8.

Det går ikke at spille 32. —, g5 eller 32.—, h5.

33. T1c2, Tb6 34. Dc1, Sa7 35. Tc7, Db8 36. Lxh6†, Txh6 37. Df4, sort opgiver.

Der findes intet forsvar. Det er ikke så ofte, man får det strategiske og det taktiske til at indgå i en højere enhed, som det skete i dette parti.

Noter af Julius Nielsen.

Redaktionen af næste nummer slutter den 10. i denne måned

LITTERATUR

Åbningsspil

Grob's Angriff. 1. g2–g4. Theoretische Untersuchungen mit Partie-Beispielen aus der Praxis. Af Henry Grob. 93 s. Schachverlag Henry Grob, Postfach 248, CH-8032 Zürich. 1969. SFr. 15.60.

Den schweiziske internationale mester Henry Grob har netop i sommer haft 30 års jubilæum med den af ham startede og gennem samtlige år ledede »Fernschachzentrale« ved den verdenskendte avis NEUE ZÜRCHER ZEITUNG. Her kan læserne spille korrespondanceskak med Henry Grob, som svarer på de indsendte træk i avisen. Det er blevet til næsten 3500 partier i de 30 år, og Grob har vundet over 2500.

I alle disse partier har forfatteren haft rig lejlighed til at eksperimentere med åbningen 1. g2–g4, der med rette bærer hans navn, og som den foreliggende bog handler om. Bogen indeholder et omfattende teoriafsnit samt et fyldigt afsnit med partieksempler.

Når man har studeret bogen, må man indrømme, at åbningen ser ud til at være ganske anvendelig og ikke uden videre kan afvises som en kuriositet uden praktisk betydning. I forordet skriver forfatteren selv under overskriften *Hvad betyder trækket: 1. g2–g4:* »Et umotiveret fremstød i den tomme luft? Eller en skødesløs ekstravagance? På ingen måde! Formålet med trækket kommer først frem, når det ses i sammenhæng med det planlagte angrebssystem. Pludselig viser det kække bondefremstød sig at være en vigtig faktor i den samlede opbygning. Og ikke kun det: Dette åbningstræk tvinger direkte modstanderen til at indordne sig en bestemt forsvarsplan, da han ellers ikke vil få tilstrækkeligt modspil. Desuden er overraskelsesmomentet, som den teorikyndige angriber kan operere med, ikke uden betydning.«

Bogen, der fremtræder i et tiltalende udstyr, kan varmt anbefales alle, som har lyst til at prøve nye veje i åbningsspillet.

Schwarz, Rolf Handbuch der Schach-Eröffnungen. Bd. 25. Die Aljechin–Verteidigung. Die Fischer/Nimzowitsch-Verteidigung. 226 s. Verlag »Das Schach-Archiv«, Hamburg. 1969. Indb. DM 14.80.

Åbningsteorien er i dag så omfattende og udvikler sig så hastigt, at det er en næsten umulig opgave at producere et alt omfattende åbningsteoretisk værk. Man går derfor andre veje, og åbningslitteraturen består foruden af de egentlige lærebøger nu hovedsageligt af 3 grupper af litteratur. Den første gruppe består af universalværker, som principielt medtager alle åbninger, men hvor kun de åbninger, der spilles i dag, er behandlet i dybden. Andre åbninger (og varianter) behandles yderst kortfattet eller nævnes kun i forbifarten. Den næste gruppe er monografierne, som behandler en enkelt åbning eller variant mere eller mindre dybtgående og som regel også med hovedvægten lagt på aktuelle varianter. Endelig behandles den nyeste åbningsteori i tidsskriftsartikler, turneringsbulletiner (eks.: The Chess player series) eller i specialværker som ŠAHOVSKI INFORMATOR og SCHACH-ARCHIV.

Schwarz' »Håndbog« falder uden for det nævnte skema. Som helhed betragtet er værket ikke et universalværk i moderne forstand, idet alle varianter behandles lige dybtgående uanset deres aktualitet. Et godt eksempel herpå er det foreliggende bind, som behandler Aljechins forsvar (1. e4, Sf6) og Nimzowitsch' forsvar (1. e4, Sc6). Forfatteren skriver selv på første side efter trækkene 1. e4, Sf6 2. e5, Sd5 3. c4: »I dag foretrækker man den positionelle behandling 3. d4, d6 4. Sf3, hvor c2–c4 i de fleste tilfælde fuldstændig udelades«. Ikke desto mindre fylder behandlingen af varianter med c4 langt over halvdelen af afsnittet med Aljechins forsvar.

I »Håndbogen« kan man derfor finde en grundig behandling af mange varianter, som forlængst er nedskåret til et minimum andre steder. Til gengæld er der næsten ingen partieksempler fra de seneste års mange turneringer, hvor begge åbninger har oplevet en renæssance, bl. a. takket være Bent Larsens anvendelse af dem!

Bogen bringer 140 illustrerende partier, som der henvises til i teksten, men man undrer sig over, at en så vigtig oplysning, som hvor partiet er spillet, overalt mangler. Endvidere er det en stor mangel, at der i variantoversigten ikke er henvisninger til sidetal.

Turneringer

BAMBERG 1968

Lauterbach, Werner Bamberg 1968. Das internationale Grossmeisterturnier. Kommentiert v. – unter Mitarbeit der Teilnehmer. (Südwestschachreihe. Bd. 13). 128 s. Walter Rau Verlag, Düsseldorf und Kempten/Allgäu. 1969. DM 17.40.

»Schachclub Bamberg 1868« havde i 1968 bestået i 100 år, og arrangerede i den anledning en international stormesterturnering med bl. a. de prominente sovjetiske stormestre Keres og Petrosjan som deltagere. Keres vandt turneringen med 12 p. foran Petrosjan og Schmid, Vesttyskland, der hver fik 10 p.

Turneringsbogen indeholder alle de spillede 120 partier med kommentarer af Werner Lauterbach, som har haft deltagerne som medarbej-

dere. Desuden er der rundeoversigter og turneringstabeller.

Samtidig med stormesterturneringen blev der spillet 3 mindre turneringer med international deltagelse. En af disse vandtes af Jens Enevoldsen.

Turneringer – bulletiner

Behandlingen af turneringsbulletiner vil i fremtiden blive begrænset således, at vi foruden den bibliografiske tekst kun bringer de mest relevante oplysninger i meget kort form. Beskrivelsen vil omfatte følgende hovedpunkter, og vi håber de givne oplysninger vil være tilstrækkelige til at give læserne en forestilling om publikationens værdi:

1. *Turneringens art og antal deltagere.*
2. *Placeringerne i toppen.*
3. *Antal partier. Eventuelt om der er noter.*
4. *Rundeoversigter.*
5. *Turneringstabel.*
6. *(Systematisk) åbningsoversigt. Eventuelt kommenteret.*
7. *(Alfabetisk) åbningsindex.*
8. *Partiindex.*
9. *Notation. Algebraisk eller beskrivende.*
10. *Billeder.*
11. *Originalbulletin. Dvs. om det er den originale bulletin udgivet under turneringen.*
12. *Andre oplysninger.*

ADELBODEN 1969

Clare Benedict tournament july 3–9, 1969. Adelboden. 38 s. Offset-duplikeret. Schweizer Schachdienst, Zürich. SFr. 5,30.

Den årlige Clara-Benedict-turnering mellem landsholdene fra England, Holland, Schweiz, Spanien, Vesttyskland og Østrig. – 1. Holland 11½, 2. Schweiz 10½. – 60 partier delvis kommenteret – Rundeoversigter – Turneringstabel – Åbningsindex – Algebraisk og engelsk beskrivende notation. – Billeder. – Størstedelen af bogen består af reproduktioner af reportagerne fra turneringen i deltagerlandenes skakblade.

AMSTERDAM 1969

IBM tournament Amsterdam 1969. Openings survey by M. H. Horton. (The Chess player series. No. 97). 56 s. Duplikeret. The Chess player, Nottingham. (1969). Tilsendt af SKAKHUSET. Kr. 13,25.

Stormesterturnering (1 a) + mesterturnering (2 b) med 16 + 12 deltagere. – Stormesterturneringen: 1. Portisch, Ungarn 11½, 2. Liberson, Sovjetunionen og 3. Vasjukov, Sovjetunionen hver 9½. Mesterturneringen: 1. Csom, Ungarn. – 120 + 66 partier. – Rundeoversigter. – Turneringstabeller. – Kommenteret åbningsoversigt. – Åbningsindex. – Engelsk algebraisk notation.

BÜSUM 1969

A) *Busum 1969.* Complete with all the games. Openings survey by M. H. Horton. (The Chess player series. No. 93). 32 s. Duplikeret. The Chess player, Nottingham. (1969). Tilsendt af SKAKHUSET. Kr. 10,00.

B) *Büsum 1969.* 38 s. Offset-duplikeret. Schweizer Schachdienst, Zürich. 1969. SFr. 6.30.

A/B: Stormesterturnering (1 a) med 16 deltagere. – A/B: 1. Bent Larsen, Danmark 11, 2. Polugaevskij, Sovjetunionen 10½ og 3. Gerusel, Vesttyskland 9½. – A/B: 120 partier. – A/B: Turneringstabel. – A: Kommenteret åbningsoversigt, B: Ukommenteret åbningsoversigt. – A: Åbningsindex. – A: Engelsk algebraisk notation, B: tysk algebraisk notation. – B: Billeder.

LJUBLIANA 1969

Milan Vidmar memorial tournament Ljubliana 1969. Openings survey by M. H. Horton. (The Chess player series. No. 94). 36 s. Duplikeret. The Chess player, Nottingham. (1969). Tilsendt af SKAKHUSET. Kr. 10,00.

Stormesterturnering (1 a) med 16 deltagere. – 1. Planinc, Jugoslavien 10½, 2. Gligoric, Jugoslavien 10 og 3. Unzicker, Vesttyskland 9½. – 120 partier. – Rundeoversigter. – Turneringstabeller. – Kombineret åbningsindex og -oversigt. – Engelsk algebraisk notation.

NYHEDER

Fortsat fra side 222.

Jens Enevoldsens retssag mod Dansk Skak Union i landsretten

Som meddelt af formanden ved delegeretmødet i Flensborg havde Jens Enevoldsen appelleret retssagen mod Dansk Skak Union til landsretten. Sagen har nu været behandlet her og resultatet blev at underrettens dom stadfæstedes. Vi henviser til sagens fremstilling, som vi bragte her i bladet i nr. 3 (s. 52) i år.

Studenterforeningens 7. internationale turnering 1970

I week-end'en 22.–23. august spilledes Studenterforeningens 7. åbne hurtigskak-turnering, hvor der i år var 70 deltagere. Det blev den arrangerende klubs førstemand, Ole Jakobsen, der vandt turneringen med 8 p. af 9 mulige. På de næste pladser fulgte: 2. Peter H. Nørby, Kampklubben 7, 3. Troels Bjerre, Gentofte 7, 4. Jacob Øst Hansen, Gentofte 6½, 5. Jørgen Hvenekilde, Kampklubben 6½. – Blandt de ikke seedede fik følgende præmie: 1. Ejnar Auchenberg, B&W 6, 2. Per Auchenberg, AS 1904 6, 3. Jens Henrichsen, Søllerød 4, Leif Jansmark, Kampklubben 5½, 5. Helge Hjort,

Kampklubben 5½. – Præmier som bedste juniorer fik Michael Kjærbye, Københavns Skf. 6½, Ib Skovgård, Gentofte 6 og Ib Andersen, Tåstrup 5½.

København vandt juniormatchen

Den årlige juniormatch mellem Skånes Schackförbund og Københavns Skak Union blev i år spillet på Nathalie Zahles skole i København søndag den 13. september. Matchen spilles med 20-mands hold, og i år vandt KSU med 13½–6½.

200 kr. i præmie for et bomærke til KSU!

Københavns Skak Union har udskrevet en konkurrence med 200 kr. i præmie for det bedste forslag til et bomærke. Alle kan deltage. Motivet er frit, men det vil være en fordel, hvis det leder tanken hen på skak og/eller København. Bogstaverne KSU skal indgå i forslaget. Navnet 1. hovedkreds kan indgå. Forslag (evt. skitse) bør være mindst i format A5 (21 × 14,8 cm) og det skal kunne formindskes til 2,5 × 2,5 cm. Farver tilladt.

Forslag skal være KSUs formand i hænde senest den 15. december 1970. Adressen er: *Viktor Sørensen, H. C. Ørstedsvej 68, 4. t. v., 1879 København V.*

Rettelse

I parti nr. 4870 (Malmdin–Jansson) i nr. 9 er to træk forkert angivne, og mange undrer vel, hvordan man egentlig spiller skak i Sverige. Det skal være: 24. Tb4 og 28. fxe4.

Bengt Ekenberg.

Betænkningstiden i divisionsturneringen – Et russisk forsøg

Blandt divisionsspillerne blev der i foråret afholdt en afstemning med det formål at finde ud af, om betænkningstiden i divisionsturneringen eventuelt skulle ændres. Afstemningen blev foretaget under ledelse af Eigil Meedom, og resultatet foreligger nu. Der var to punkter at stemme om: A. Betænkningstiden ændres til 60 træk i 3 timer eller den nuværende betænkningstid bibeholdes (40 træk i 2 timer og 1 time til de næste 20 træk). – B. Hver spiller får 3 timer til hele partiet (hurtigskak).

A. For ændring af betænkningstiden til 60 træk i 3 timer stemte 107, medens 209 foretrak betænkningstiden, som den er nu.

B. For hurtigskak stemte 116, medens 197 stemte imod.

Stemmeprocenten var i begge tilfælde 70.

På hovedbestyrelsesmødet den 23. august vedtog man derfor i overensstemmelse med et flertal af spillerne at fastholde den nugældende betænkningstid i divisionsturneringen.

I relation til ovenstående vil det sikkert interessere vore læsere, at man sommer har spillet en træningsmatch i Leningrad mellem Bronstein og Kortsjnoj, hvor betænkningstiden var 3 timer til hver spiller til hele partiet, dog således at der var tidkontrol efter 10 træk (30 minutter), 30 træk (90 minutter) og 50 træk (150 minutter). Partiet skulle derefter spilles helt færdigt på den resterende tid (mindst 30 minutter). Den hyppige tidkontrol var årsag til mange grove fejl, men matchen var god underholdning for tilskuerne, der fik lelighed til i hver runde at se partiet helt færdigspillet. Bronstein vandt matchen 4–2!

Statsbibliotekets tidsskriftslæsekredse

Atter i år kan Statsbiblioteket i Århus tilbyde en del af sin bestand af løbende udenlandske tidsskrifter i læsekredsabonnement. Som abonnent modtager man for et beskedent beløb tidsskriftnumrene efterhånden som de udkommer og har lov til at beholde dem i 10 dage til gennemlæsning, hvorefter de skal videresendes til næste abonnent.

Læsekredsfortegnelsen for 1971 udkommer først i oktober og indeholder følgende skaktidsskrifter:

BRITISH CHESS MAGAZINE, CHESS LIFE & REVIEW, DEUTSCHE SCHACHZEITUNG, EG (studier), FERNSCHACH samt TIDSKRIFT FÖR SCHACK.

Desuden findes der verdenskendte skakspalter i de blandede tidsskrifter THE NEW STATESMAN (*Assiac*) og ILLUSTRATED LONDON NEWS (*B. H. Wood*), som begge udkommer hver uge. For sidstnævntes vedkommende optages dog kun nye abonnenter i begrænset omfang!

Fortegnelsen kan fås ved henvendelse til: *Tidsskriftlæsekredse, Statsbiblioteket i Århus, Universitetsparken, 8000 Århus C.* Tilmelding til samme adresse senest den 28. oktober 1970. Nye abonnenter optages kun denne ene gang om året.

KENDER DU MIG?

Jeg er den eneste, der ved hvad der er godt for klubben.

Ingen anden kan udføre det arbejde, jeg gør.

Jeg deltager aldrig i hovedkredsens eller unionens møder. De vedtager alligevel ikke andet af interesse for klubben end kontingentforhøjelser.

Jeg smider altid turneringsindbydelser i papirkurven. *Min* klubs medlemmer skal ikke udsættes for uheldig indflydelse udefra.

Jeg skal nok bestemme, hvem der skal spille skak i klubben. Juniorer er kun til besvær.

Ifølge klubbens love skal der sidde en bestyrelse, men det er slet ikke nødvendigt. Klubben har jo mig.

Generalforsamlinger er spild af tid. Jeg bliver jo altid genvalgt.

Jeg er kort sagt uundværlig. Hvad ville klubben gøre uden mig,

den gode formand??

USA vandt studenterskakolympiaden

I Haifa spilledes 3.–23. august den 17. studenterskakolympiade. Turneringen endte med følgende resultat: 1. USA 27½, 2. England 26½, 3. Vestyskland 26, 4. Israel 22½, 5.-6. Schweiz og Island hver 21½, 7. Sverige 19½, 8. Østrig 19, 9. Skotland 16½, 10. Finland 14½, 11. Grækenland 5.

Som man ser var der hård kamp i toppen blandt de 3 nationer, som man uden deltagelse af østbloklande måtte anse for favoritter. Danmark deltog som bekendt ikke af økonomiske grunde. USA's vindende hold bestod af: Rogoff, Soltis, Senkiewicz, Verber, Tarjan og Yoffie.

Indbydelse til Nykøbing F. åbne byturnering 1970–71

A. S. Nykøbing F. og Nykøbing F. skakklub indbyder hermed DSU's medlemmer til koordineret enkeltmandsturnering på sydhavsøerne.

Turneringen afvikles på restaurant Valdemar, Nykøbing F., følgende data: 2/11, 19/11, 7/12, 7/1, 18/1, 4/2, 15/2 og afsluttes med lynskak og præmieuddeling 25. februar 71.

Der spilles i mester-, såfremt tilmelding bliver stor nok, 1.-, 2.-, 3.- samt begynder-klasse og junior 2. Indskuddet andrager 15,00 for seniorer, og kr. 5,00 for junior. Tilmelding, med spillerkort, bedes givet til turneringsleder *Bent Carlsen, Peter Freuchensvej 25, Nykøbing F., tlf. 85 11 43, senest den 30/10.*

Skakklubberne i Nykøbing F.

PROBLEMSKAK

Redaktion: *Jan Mortensen,* Sct. Olavsallé 44, 2630 Tåstrup (originalopgaver). Tlf. (01) 99 25 58
O. G. Lauritzen, Ålekistevej 213 A[1], 2720 Vanløse (løsninger). Tlf. (01) 71 70 78

Originalopgaver

8899. Léon Fontaine
Liege (Belgien)

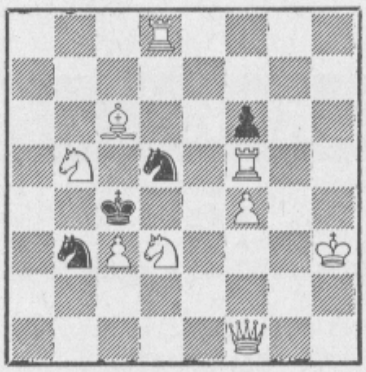

Mat i 2 træk

8900. Harald Kjær
København

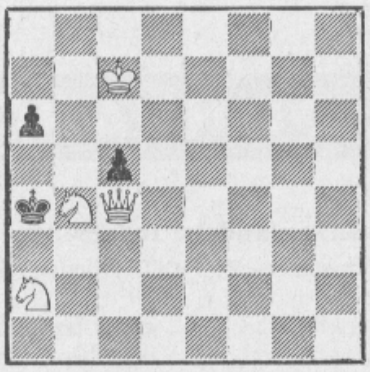

Mat i 2 træk

8901. Arní Stefánsson
Reykjavík (Island)

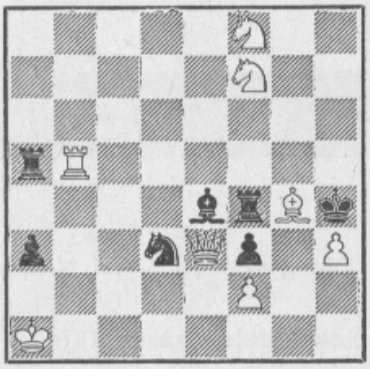

Mat i 2 træk

8902. Einar Wennick
Helsingborg (Sverige)

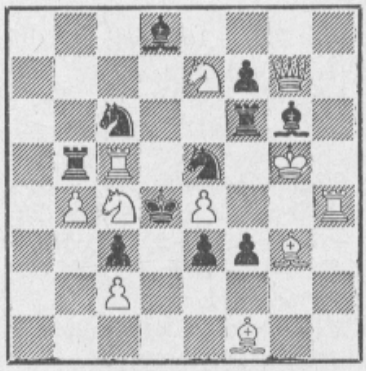

Mat i 2 træk

8903. Anders E. Wester
Gävle (Sverige)

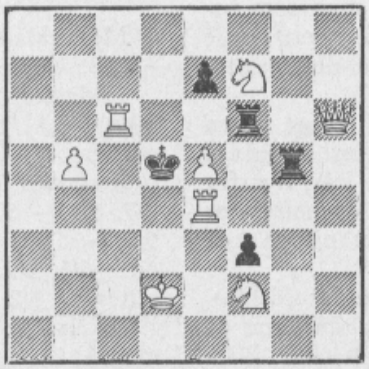

Mat i 2 træk

8904. Arní Stefánsson
Reykjavík (Island)

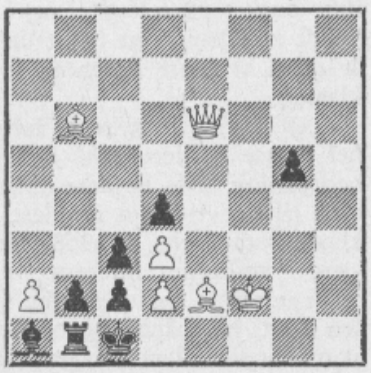

Mat i 3 træk

8905. Einar Wennick
Helsingborg (Sverige)

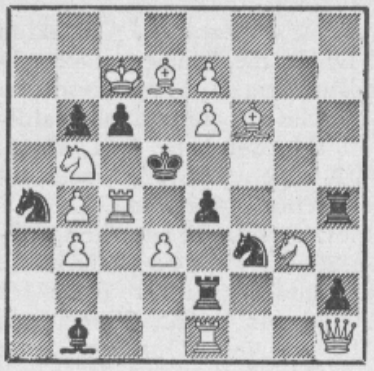

Mat i 3 træk

8906. Verner Skovlund
Jensen, Odense

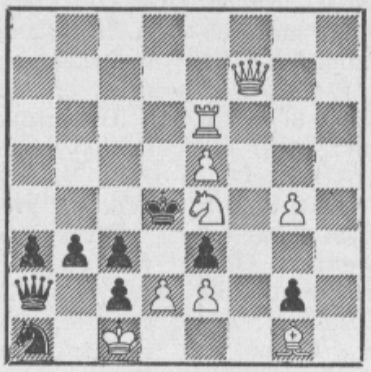

Selvmat i 2 træk
(2 løsninger)

8907. Ilja Mikan
Praha

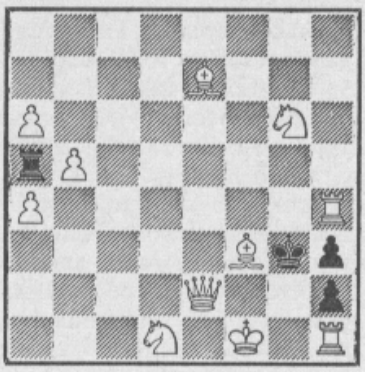

Selvmat i 5 træk

Løsninger til opgaverne i augustnummeret

Nr. 8884 af Tore Andersson: 1. Sd3.

Nr. 8885 af H. Kjær: 1. Td5!

Nr. 8886 af A. Stefánsson: 1. Tc5!

Nr. 8887 af V. Buhelt: 1. Sc1, 2. Sb3†. 1, —, Kd5, 2. e4†.

Nr. 8888 af J. Mortensen: 1. Dg7, Sa2†, 2. Kd4. 1. —, Se2†, 2. Kb4. 1. —, d1(S), 2. Kd2. 1. —, b4†, 2. Kc4 og Kd2. Desværre ødelæggende dual. (V. R.). Korrektur: sLc2, sTh1, sBh2.

Nr. 8889 af S. Székely: 1. Dc8, Sf5, 2. Sc4, Kg1 mat b) 1. Dc8, Sh5, 2. Sf5, Kg1 mat.

Løserturneringen

Total august: N. Danstrup 60, A. Dithmer 187(11), H. Hylund 42, B. Jensen 34, Hugo Jensen 52, Leif Jensen 308, Ove Kroll 164, Torben Larsen 150, O. Reeh 290, T. Rosell 53, V. Røpke 134(36), L. C. Schmidt 373, L. Skov 34(1), Leif Slotsgaard 308, V. Søndberg 74(1), K. Thorsen 40, K. Thrane 33(14), Ax. Tipsmark 137(9), P. Østerbye 240(9) og øvrige løsere uforandrede.

KORRESPONDANCESKAK

Indenlandske turneringer

Turneringsleder: *Axel Nielsen,* Klostervej 23, 5000 Odense, tlf. (09) 12 52 50, postgiro 96 38.

Landsholdklassen 1970

For første gang i de 32 år, landsholdsklassen har eksisteret, har der ikke meldt sig spillere nok, så der kan starte en gruppe. I virkeligheden er der spillere nok, som har ret til at deltage, men af en eller anden grund har disse ikke ønsket at deltage i år, idet man som bekendt kun har pligt til at deltage hvert tredie år uden at miste retten til fortsat deltagelse i klassen.

I 1971 vil denne regel have til følge, at en hel masse spillere *skal* deltage for at undgå nedrykning, hvis de ikke deltager i år, hvorfor man til den tid kan imødese en urimelig stor klasse som f. eks. i 1968, hvilket næppe kan være i spillernes interesse.

Vi udsætter derfor starten af landsholdsklassen 1970 en måned og opfordrer spillerne til at melde sig, så vi i hvert fald kan få en klasse med ca. 7 deltagere. De, der melder sig, må gerne betinge deres deltagelse af, at der f. eks. ikke bliver over dette antal i klassen.

Grib derfor pennen, og lad os få Deres tilmeldelse senest den 10. oktober. Indskuddet er kr. 30,00.

Afsluttede partier

Mesterklassen: 166: 7/6. – 167: 6/4, 2/5, 6/5. – 168: 4/3, 6/4, 3/2.

1. klasse: 5-6, 1-6, 1/7. – 307: 3/7, 5/7. – 309: 5-3, 1/3, 1/2, 5/6. – 311: 1 opgiver alle partier.

2. klasse: 631: 6/3. – 634: 4/6, 5-3. – 635: 2/7, 1/7. – 637: 2/5, 3-6, 3/2, 6-7. – 638: 2/6, 5/2. – 639: 7/4. – 640: 1/4, 4-2, 5/1, 5/6. – 641: 6/5, 3/2. – 642: 7-1. – 643: 4-5, 2/4, 7/3 rettes til 7/2. – 644: 6/2, 3/4.

3. klasse: 703: 2/1, 1 skal indsende afskrift mod 3, 3 skal indsende afskrift mod 5. – 704: 1/3. – 706: 5/7, 5/4, 4/3. – 707: 5/4, 7/1. –

708: 5-6, 7/5, 6/4, 1/4. – 709: 5/3, 3-4, 2-3. – 710: 5/7 på til. – 711: 4/5, 1/6, 2/6. – 712: 7/2, 5/3, 5/4, 5/7, 1/2, 1/4, 2/4, 6/4. – 714: 7/5, 3/5.

4. klasse: 610: 7/2. – 620: 7/1, 5/7, 5/1. – 621: 1/2, 2/5. – 622: 5/1. – 623: 3/4, 3/5. – 624: 3/5, 5/6. – 625: 4/5, 5/3. – 626: 4/2, 1/3. – 627: 6/5, 3-6, 1/7, 4/7, 6/1, 6/4.

Afsluttede grupper

M 166:

1. O. Lomholt Hansen, Ålborg	3½	3.	43,35
2. Chr. Bitsch, Viborg	3		
3. V. Lemvigh-Müller, Kbhvn.	2		
4. Willy Paldan, Charlottenl.	2		
5. Jørn Sloth, Århus	5½	1.	78,00
6. P. Thystrup, Hvidovre	1		
7. Arne Sørensen, Århus	4	2.	60,65

Nr. 5 rykker op i landsholdsklassen.

I 305:

1. Ivan Nygaard, Snedbjerg	2½		
2. Chr. Christensen, Farsø	4½	2.	23,35
3. P. Gallmayer, Jelling	5	1.	30,00
4. S. Johannesen, Valby	0		
5. H. Ernst, Langesø	3½		
6. G. Østergaard, Blære	4	3.	16,65
7. A. Binderup, Jyllinge	1½		

II 628:

1. Finn Gasseholm, Kvium	4	2.	18,65
2. Carl Svendsen, Helsingør	2		
3. Benny Duun, Glostrup	1		
4. Helge Aaen, Nr. Kirkeby	3½	3.	6,70
5. C. Matthiesen, Vorup	3½	3.	6,65
6. Sv. E. Jensen, Vejen	6	1.	24,00
7. Kai B. Krasborg, Odense	1		

II 629:

1. F. P. Wennerwald, Glostrup	2		
2. Peer Rafn, Lyngby	3½	2.	13,35
3. Gram-Pedersen, Århus	2½		
4. Sv. K. Kristensen, Herlev	4	1.	18,65

II 631:

1. K. B. Larsen, Langebæk	4	3.	13,35
2. S. E. Jensen, Torslunde	2		
3. Jørgen Hviid, Århus	3		
4. Svend E. Kramer, Kruså	1		
5. Per Grevlund, Risskov.	5	2.	18,65
6. Bent Faxner, København	6	1.	24,00
7. H. P. Nissen, Bylderup Bov	0		

II 633:

1. Benny R. Jensen, Holbæk	0		
2. Ejnar Kristensen, Esbjerg	3		
3. Henning Larsen, Århus	3		
4. Finn Vester, Valby	5½	1.	48,00
5. Børge Bonnerup, Vesløs	4	2.	37,35
6. F. Chr. Hansen, Solrød Str.	3½	3.	26,65
7. Asger Loldrup, Risskov	2		

III 699:

1. Ejnar Kristensen, Esbjerg	5	2.	18,65
2. Niels Jacobsen, Nr. Sundby	1		
3. Karl Bent Jensen, Ribe	3½	3.	13,35
4. Jens Jensen, Lyngby	1		
5. Ernst Larsen, Risskov	6	1.	24,00
6. R. Rasmussen, Hørning	2½		
7. H. Kilian, Albertslund	2		

III 700:

1. Bjarne Nielsen, Ålborg	2		
2. Tommy W. Dunk, Næstved	4	2.-3.	16,00
3. Jens P. Jensen, Støvring	3		
4. Gudmund Nielsen, Karup J.	0		
5. J. C. Jørgensen, Sdr. Tinnet	5½	1.	24,00
6. R. Ebbesen, Vamdrup	4	2.-3.	16,00
7. Arne Dahl, Vejle	2½		

III 702:

1. Steen Vestergaard, Ikast	6	1.	24,00
2. Kr. R. Jensen, Ringsted	4½	2.	18,65
3. B. Guldager, Ebberup	3½		
4. Willy Heldgård, Åbenrå	½		
5. Ove Bitsch, Roskilde	2		
6. Bent Jensen, Ribe	½		
7. Per Rosell, Slagelse	4	3.	13,35

IV 610:

1. Benny K. Støvring, Farum	0		
2. Keld Hansen, Pårup	1		
3. Ploug-Sørensen, Ølsemagle	4½	2.	18,65
4. Edith Rasmussen, Knarreb.	3½		
5. J. Overgaard, Viborg	6	1.	24,00
6. Sv. Aa. Møller, Brønshøj	2		
7. P. J. Nielsen, Torslunde	4	3.	13,35

Axel Nielsen.

Pokalturnering

Turneringsleder: *Jørgen Axel Nielsen*, Østerby, 4944 Fejø. Giro 16 96 15.

Pr. 15/8 er 112 spillere fordelt i 16 grupper gået i gang i korrespondancepokalturneringen. Må der fra turneringslederens side lyde et »god kamp« samt en tak for udvist interesse og for mange venlige breve.

Jørgen Axel Nielsen.

Udenlandske turneringer

Turneringsleder og repræsentant i ICCF: *Arne Henriksen*, Syrenvej 34, 6880 Tarm, tlf. (07) 37 11 49, postgiro 10 59 15.

Hvorledes man bliver verdensmester i korrespondanceskak!

Den, der begynder at spille international korrespondanceskak, har ret til selv at vælge, om han vil starte i III, II eller I klasse – eller i en pokalturnering. Han befinder sig da umiddelbart i et opflytningssystem, som alene kan føre frem til VM-finalen. Skulle to spillere opnå samme antal points (i samme gruppe), der udgør mindst 80 % af de mulige points, flyttes begge spillere op. Med »efter hinanden« (se skemaet) menes, at der ikke bør ligge alt for lang tid mellem første og anden gruppegevinst, er man f. eks. i løbet af et år startet i en gruppe i marts, en anden i august og en tredie i december, sker opflytning, hvis man har vundet marts- og december-gruppen uafhængigt af placeringen i augustgruppen. – Den, der ønsker at starte i M- eller H-klassen, må kunne godtgøre sin spillestyrke. – Opnået kvalifikation i en verdensgruppe (ICCF-gruppe) kan anvendes til start i en europaturnering og omvendt; f. eks. kan man starte i en verdengruppe i II klasse, hvis man forud har vundet en III klasse i en europaturnering, og man kan starte i M-klassen i en europaturnering, hvis man forud har vundet en H-klasse i ICCF. Derimod kan man kun kvalificere sig til en EM-finale fra en europaturnering. Til VM-semifinalerne har ICCF-medlemslande ret til at nominere én eller flere spillere ifølge ICCF-styrelsens bestemmelser. Noget lignende gælder ikke for EM-finalerne.

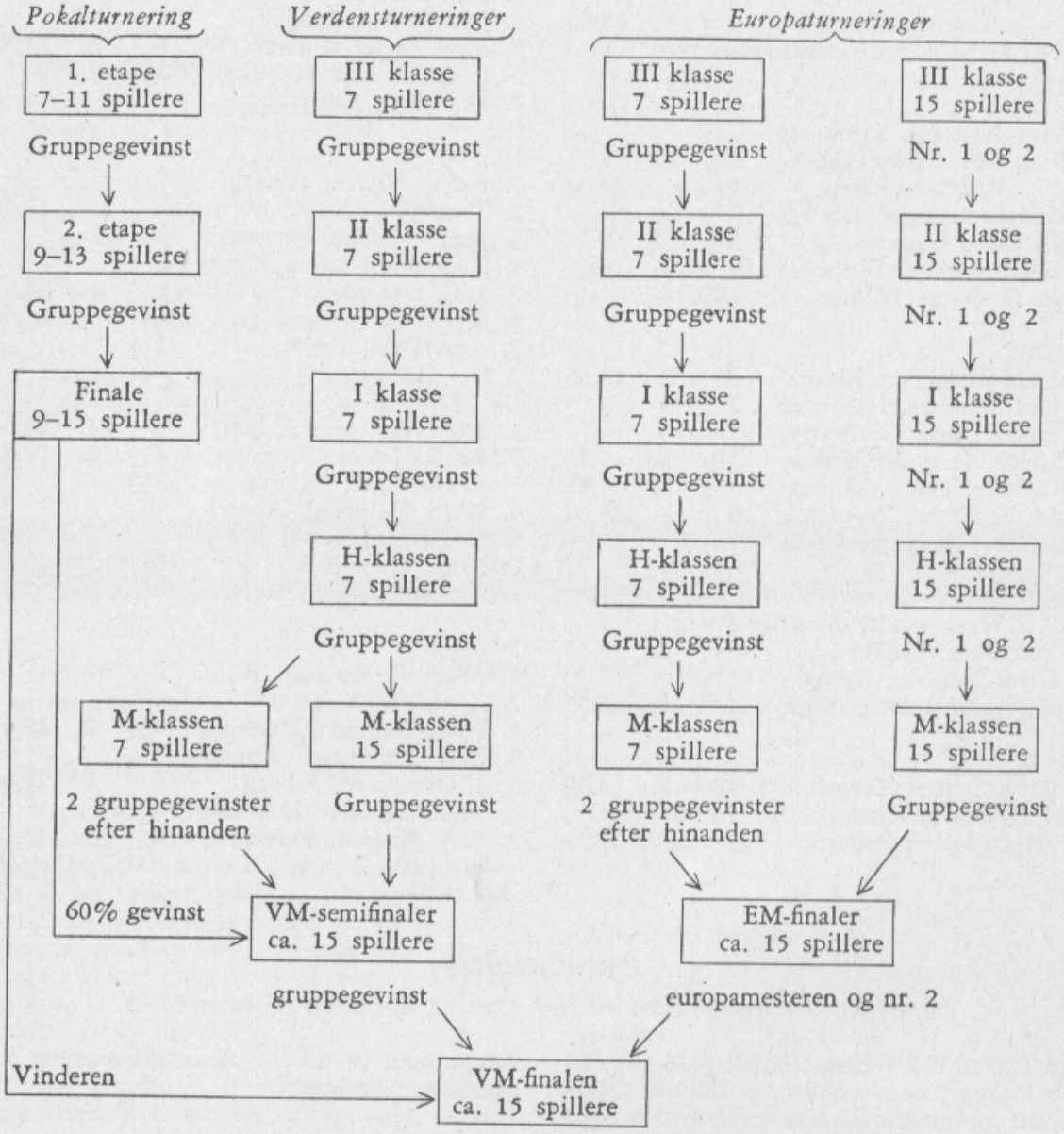

Vinderen bliver korrespondance-verdensmester.

Verdensmestre i korrespondanceskak

1953–1958: C. J. S. Purdy (Sydney).
1959–1961: V. V. Ragosin † (Moskva).
1962–1964: A. O'Kelly (Bruxelles).
1965–1968: V. V. Sagorovski (Voronesch).
1968– : Hans Berliner (Rockville, USA).

PRISNEDSÆTTELSE!

D.S.U.s reglementshefte, som indeholder F.I.D.E.s regler for skakspillet med kommentarer samt alle reglementer for diverse turneringer tilsendes mod indbetaling af **kr. 5,40**, gironummer 20801, Skakbladets Ekspedition, Akademihaven, 4180 Sorø. Lommeformat – solid indbinding!

SKAKHUSET

STUDIESTRÆDE 24
1455 KØBENHAVN K
TELEFON BYEN 6291
BUTIK GIRO
EN GROS Dansk 86178
FABRIK Norsk 99303
FORLAG Svensk 4205
POSTORDRE

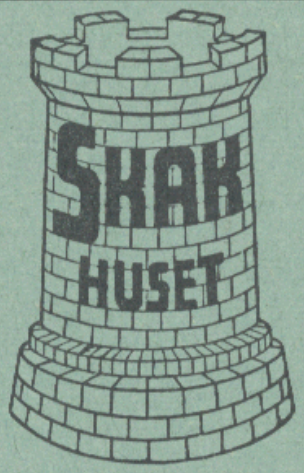

Skakhus-Avisen

udkommer 2 gange pr. måned med nyt og gammelt om

SKAKLITTERATUR og SKAKMATERIALER

Pr. nummer kr. 0,50
Pr. år kr. 10,00

ÆRESMEDLEMSDIPLOMER

Flerfarvede. Format: dobbelt A4.
Kr. 5,00 (incl. moms) pr. stk.

MONRADTAVLER

indtil 9 runder – 36 deltagere. Format: ca. 47x80 cm!
5 stk. kr. 11,25 incl. moms.

Skakbladets Ekspedition. Akademihaven, 4180 Sorø. Giro 2 08 01.

Skakhåndbogen

7. udgave
netop udkommet!

Pris: kr. 13,50 (incl. moms)

Tilsendes portofrit mod indbetaling på giro nr. 2 08 01

Skakbladets Ekspedition
Akademihaven, 4180 Sorø

SKAKBLADET, udgivet af Dansk Skak Union, udgår hver måned. Abonnement kan tegnes på bladets ekspedition samt hos postvæsenet. Abonnementspris pr. år: kr. *30,00*, Danmark, Norge, Sverige, Finland og Island). Øvrige udland: kr. *33,00* pr. år. Enkelte numre samt hele ældre årgange kan købes i ekspeditionen.

Dansk Skak Unions forretningsudvalg:
Formand: O. Schøller Larsen, Byvej 254, 2650 Hvidovre. Tlf. (01) 78 81 28.
Kasserer: R. Falborg, Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13–18). Giro 2 08 01.
Sekretær: Knud Fischer, Ådalsvej 7, Knabberup, 7100 Vejle. Tlf. (05) 82 82 21.
Juniorleder: H. Grau-Hansen, Lundevej 9, 8800 Viborg. Tlf. (06) 62 02 83.
Propaganda og korrespondanceskak: Chr. Waagner Nielsen, Arendalvej 9, 9800 Hjørring. Tlf. (08) 92 32 56.

Dansk Skak Unions spilleudvalg:
Alle henvendelser til: Th. Haahr, Jægersborgvej 126, 2820 Gentofte. Tlf. (0133) 5016.

Redaktion:
Ledende redaktør: Hans Rasmussen, Møldrupvej 10, 8220 Brabrand. Tlf. (06) 26 25 07.

Skakbladets ekspedition: Akademihaven, 4180 Sorø. Tlf. (03) 63 11 25 (kl. 13–18). Giro 2 08 01.

Trykt i A. Backhausens Bogtrykkeri ved Holger J. Sørensen, 8700 Horsens.

Afleveret til postvæsenet 1. oktober 1970.

Til korrespondanceskak

»Korrespondancepakken« (200 skakkort, 1 noteringshæfte, 6 rapportlister) 12,25
Korrespondanceskakkort, 200 stk. 8,50, 500 stk. 20,00, 1000 stk. 38,00
Noteringshæfte, til 13 partier, specielt til korrespondanceskak 3,50
Rapportlister, til indenlandsk turnering, stk. 0,05
Rapportlister, til international turnering (I.C.C.F.), stk. 0,20
Lommeskakspil, til 6 partier, så man kan have stillingen i alle partierne sat op på en gang, med celluloidbrikker 18,50
Samme, men med plasticomslag 23,00
Lommeskakspil, til 12 partier, med plasticbrikker 32,25
Samme, men med imiteret læderomslag 39,00

Skaktryksager

Noteringshæfte til 50 partier à 60 træk, format 16½ × 12½ cm 3,25
Noteringshæfte til 50 partier à 70 træk, format 20 × 13 cm 3,75
Noteringsbog til 200 partier à 70 træk, med register til modstandernavne, til opbevaring af ens bedste turneringspartier, indb. 38,75
Noteringslister til 60 træk, 100 stk. 3,50, 1000 stk. 32,50
Noteringslister til 70 træk, med diagram, 100 stk. 4,25, 1000 stk. 40,00
Noteringslister, dobbelte, til 100 træk, 100 stk. 12,25, 1000 stk. 117,00
Carbonpapir til dobbelte noteringslister, pr. stk. 0,10, 100 stk. 9,25
Hængepartikuverter, 100 stk. 6,75
Hængepartikuverter med indlæg til hemmeligt træk, 100 stk. 8,75
Turneringskort til 8 runder efter Monrads system, 5 farver, 100 stk. 6,00
Navnesedler til holdkampe, 5 farver, 100 stk. 3,25, 1000 stk. 30,00
Medlemskort til afstempling, til 6 måneder eller kvartaler, stk. 0,06
Medlemskort til afrivning, til 6 måneder eller kvartaler, stk. 0,14
Rundeskema til enkeltmandsturnering, med modstandernumre, 6 spillere 0,14 – 8 spillere 0,14 – 10 spillere 0,17 – 12 spillere 0,17 – 14 spillere 0,20 – 16 spillere 0,20 – 18 spillere 0,25 – 20 spillere 0,25.
Turneringstavle på karton (alle mod alle), 8 spillere 0,35 – 12 spillere 0,40 – 16 spillere 0,45 – 20 spillere 0,50.
Turneringstavle (Monradsturnering), 20 spillere 0,55 – 30 spillere 0,70 – 36 spillere 2,25.
Æresbrev, med Dansk Skak Unions bomærke 5,00
Diagrammer til opgaver eller partistillinger, i blok à 100 blade 3,75

Diverse skakmateriel

Skaktrykkeri, til opgaver eller partistillinger, diagram 64 × 64 cm 46,00
Stempelpude til skaktrykkeri, 114 × 70 mm, sort eller rød 7,00
Stempelfarve til skaktrykkeri, sort eller rød, pr. flaske 3,25
Enkelte stempler til skaktrykkeri, stk. 2,30
Dansk Skak Unions emblem, i sølv, med knap eller brochenål, stk. 10,00
Poser af stof til skakbrikker, med snoretræk, stk. 4,25
Stempel med tallene 0, ½, 1 til stempling af turneringsresultater 10,00

Skaklitteratur

Chéron: **Lehr- und Handbuch der Endspiele.** 3 bind.
Bind 1: Tårnslutspil i forbindelse med løber og (eller) springer samt enkelte bønder, dobbeltbønder, forbundne eller ikke forbundne fribønder eller uden bønder, 2. oplag, 354 sider. Indb. 40,00 – Hft. 33,25
Bind 2: Rene bondeslutspil, alle variationer af slutspil med løber(e) og (eller) springer(e) og med eller uden bønder, 2. oplag, 468 sider. Indb. 47,50 – Hft. 40,00
Bind 3: Dronningslutspil med eller uden andre officerer og med eller uden bønder, 2. oplag, 344 sider. Indb. 56,75 – Hft. 49,50

AXEL NIELSENS SKAKFORLAG
Klostervej 23, Odense – Telf. (09) 12 52 50
Dansk postgiro 96 38 – Svensk postgiro 54 70 03 – Norsk postgiro 9 93 24

203 HR OLE POULSEN
KOBBELVÆNGET 55,2. TH
2700 BRØNSHØJ